

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: HVEDEDYNGER [undertitel]

Citation: Claussen, Sophus: "HVEDEDYNGER [undertitel]", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens lyrik Bd. 7: Titania holdt bryllup. Hvededynger*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 79. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen09val-shoot-workid66721.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens lyrik Bd. 7: Titania holdt bryllup. Hvededynger

SOPHUS CLAUSSEN

HVEDEDYNGER

**GYLDENDALSKE BOGHANDEL
1930**

80

Hvededynger *indeholder*: 1 Hvededynger. 2 *blank*. 3 Sophus Claussen: Hvededynger. *Vig-net, se nedenfor*. Gyldendalske Boghandel -Nordisk Forlag - København - MCMXXX.4 Copyright 1930 by Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag - Copenhagen. Paa Om-slaget Forfatterens litografiske Skitse "Grub-leren". Titelvignet af Poul Sæbye. Oplag:1000 Eksemplarer. Printed in Denmark. Gyl-dendals Forlagstrykkeri København. 5-7 Ind-hold. 8 *blank*. 9-157 *tekst, hvert afsnit meddeltitelblad*. 158-160 *blanke*.

Omslaget er gulligt med brunt tryk. Bagsiden: Sophus Claussen: liste over 27 titler ind. Charles Baudelaire: Digte i Oversættelse ved flere forfattere 1917. Format 211x161 mm.

81

i HVEDEDYNGER

82

83

HVEDEDYNGER [undertitel]

Ene den, der elskede Sahara,
kan faa Hjerteslusen til at aabnes
i en Afmagtslængsel, halvt en Almagt,
som gør døde Ørknens Goldhed
til en rig, uoverskuelig Hvededyng
- dette Sandhav, som har drukket Ørknens Sole.

Hvededynger er fornyet Liv.
Hvert et Nu formeres dets Beviser.
I Mangfoldighed gentagne Livsmirakler
taler til hinanden om det skete.

Ved du ikke, at du bærer Hvededynger
paa din Nakke - at hver Time slynger
Tankekorn og Kim af tændte Længsler til dig.
Søde Dufter af en Evighed, som vaagner,
og du skylder Verden denne Lykke,
disse Dynger af et Stof i dig,
som du har modnet.

Dine Tanker er beredte, Mennesket kun sover.
Alle Græsstraa er beredte,
alle Døgnets fireogtyve Timer er paa Færde i sin Albevidstheds Lunde,
du kun drømmer.
Dine Tanker er fordømte til at gaa i Kreds omkring dig
og belure dig aarvaagent,
hvad du tænker inderst inde.

Hvorfor maa de ikke flyve,
84 fulde af Anen, frihedsdrukne,
sige hvad de tænker selv,
som et Sandkorn i Sahara gløder alle Græsstraa.

Er du mere vis end Træet, Træet inde dybt i Skoven?
følende en Pagt af Væsner rundt om, under sig og oven.
Mon ej Træet dybt i Skoven kan fornemme
hele Skovens Væsen?

Tror du ikke Skoven saa dig med de tusind tavse Grene,
skønt du troede dig alene,
mens mit Øje hviled paa dig?
Tror du Træet intet aner,
tror du ikke Skoven tænker?

Hele Skoven, omend lydløs,
er saa vaagen, er saa lydhør.

Ser du Solen midt i Verdensrummet,
dansende imellem Kloder,
rød og gylden over dybblaa Afgrundsfloder
i en Pragt af Glans, som hilses af en Fugletrille -?

Hvie en Aand, som ordner og er Pragts Kilde,
hvis en Søn af Jorden og Jehova vilde,
for hvert Dyr i Reden, for hver Bæk, som rinder,
for de blaa Kærminder, for hver jordfødt Farve,
er der Pagt, som binder, Krig, som vi maa arve.
Hele Skoven husker mig, jeg husker Skoven.

Lad dem løbe, løbe, dine Tanker,
strefjende med alle andre,
talende med alle Tunger,
og saa møder du en Dag din Skaber,
af hvis Fingre rørt du selv har Kraften til samle eller sprede
i en nyskabt Muld den gyldne Hvede.

85

ii

86

87

PRÆLUDIUM

Hvem er de tusind Skikkelser, der venter mig
i mange Stillinger med Minespil og Øjenglimt
og rækker Øre spændt til mine Buestrøg?

Hvem er de tusind Skikkelser og Minespil,
sig mig, hvem lytter, vuggende paa Rækkerne,
som Aftenvinden leger med et Havebed?

Er det min Ungdomsven, hvis Dom jeg ønsked, rig paa Kløgt,
han af hvis Kundskab Visdom syntes straale ud,
han, som jeg kaldte Haabets stærke Talisman?

Hvor er de henne, der i Rækkerne?
Skæbnerne! Sig, skal vi mødes?
Hvor er den aldrende, Tanketitanen,
har han ej hørt mig?
Gubben har forladt mig.

Har han forkastet mig, givet død mit Rige bort?
Pudsigt dog, han ikke saa . . .
Gud, har du forladt mig!

Hvor er de jævnlige, alle de trofaste,
de, som var Fylkesmænd, unge, balstyrige,
de, som jeg vandt ved Ord,
vandt ved mit Ord og ved min Bue.
Gud har forladt mig. Er jeg ikke mer for dem?
88 Hvem mon jeg spiller for, hvem mon jeg taler til her i et Øde?
Urias, Satanas! som jeg fornægter!
Er det Bedrag og Svig, jeg ser min Ungdoms Lig - tusinde Døde!

89

QUOD FELIX

Af Savn og Fryd, som brænder i mit eget Blod,
med svale Hænder plukker jeg en Blomstergren,
for Eders Sjælenød en overdaadig Duft,
sød for den rene, ren for den vellystige.

90

ROSER PAA MOS

Hendes inderste Duft er som Roser paa Mos
og Violer før Skovanemonernes Tid,
medens Vinteren dør, sidder Foraaret hos,
og Blæsten er bitter, men Blomsten er blid.

Hun er Arnens Vor Frue og Skovdybets Barn,
som gaar i Skærsommer med Øjne af Fryd
mellem Blomsterbørn, urørt af Jægeres Garn,
men rørt i sin Sjæl af et Kildevælds Lyd.

91

MIDDAGSBLUND

Der udenfor i Haven
er Somren sød og gal,
og Rankerne forskyder sig
og Liv mod Liv forbryder sig
i al sin grønne Kval,
fortvivler og tilbyder sig
til muldbrun Nat fra første Hanegal.

Men indenfor er Stilheden
i Huset gylden sval,
og Farverne behersker sig
som fangne Fisk i Fiskenet
i klare Liniers Skyggeflet,
saa regelret og uden Spræl.
Ja altfor regelret.

Ak, du min Muse fra April,
jeg ser det paa dit Sommersmil,
at du er træt, er dygtig træt.
Du længes efter Luft og Skov.
Men er du træt, spørg ingen om Forlov!
I denne tavse Gyldensal
læg dig paa Pudden hen og sov.

92

NATHVÆLVET

Nathvælvvet ligner en Tempelsal,
det himmelske Tivolis Festportal.
Man tror, der er Engles Lovsang i Tonen,
naar Blæsten blafrer i Jærnlysekronen.

Der gøgles med skiftende Forhæng og Lampe
for denne Klump Jord med dens Haandfuld Dampe.
Mod Morgenens Gys slaar jeg Øjnene i,
der findes ej Kærlighed, ikke Geni.

93

LÆNGSEL EFTER EN SKÆBNE

Jeg ønskede at samle min Længsel, mit Liv
til en Vagt uden Hvile, en Skæbne som brænder
med Sol, der paa Enge nær Havet blev til
og ender et Sted, som kun Stjernerne kender.

94
95

iii

96
97

NATTEN OG MORGENRØDEN

Alt, som er Blomst paa Jorden,
higer med tørstende Mund.
Imellem Intet og Væren
er kun en stakket Stund.

Imellem Væren og Intet
et Tidsskel - hvad er der mer?
Liget har ingen Grimacer
særskilt fra Manden, som ler.

Grumme Forløsningsnumre,
som af en spottende Gud,
viser, hvor voldsomt vi alle
tændes og slukkes ud.

Alt, som er Blomst i Verden,
har dog en Duft saa sød.
Tusinde fine Legender
blomstrer fra Fødsel til Død.

Natten og Morgenrøden
spejles i samme Vand,
længes i Drømmen og Døden
mod Øst, mod Sakuntalas Land.

98

LÆGEDOM

Næsten legemligt er dette Venskab,
dog ulegemligt og kysk aldeles,
af Veninden Vennens Hjerter heles
selvisk uselvisk.

Og de ved ej, hvorfor de er Venner,
han med smækre, hun med runde Lemmer,
hendes vege Form, det lange Haar,
Skønhed, som Forstanden ej forstaar.

Ynder, som for Tryllemidler gælder,
staar paa hans Parti som Forbundsfæller,
hvad han ikke ænsede igaar,
Vestalinden læger Heltens Saar.

99

MARKEDET

Perlebaand paa Heste af Træ,
Tømmer med Muslingeskaller paa,
og den skønne med runde Knæ,
Ryttersken, rider den abildgraa.

Perlebaandsraslen og vild Musik,
viltre Dukker med Mekanik,
Glas og Guld og Sølv og Bemaling
udhyres stort til en billig Betaling.

Hvide Perler og stejle Syner,
Muslingetømmer og Guld, som lyner,
Lrekasser, hvis skærende Skrig
minder om Orgel, Passion og Lig.

Tag mig væk, jeg er svimmel, jeg segner,
dræb mig med Kys, mine Læber blegner,
bring mig til Hvile et Nu, jeg er ør,
sving mig og snur mig i Dans, saa jeg dør!

Sminkede Pigebørn uden Tanker,
Heste med smittende Haler og Manker.
Hvide Perler og iltre Blik,
hvilken Passionsmusik!

Hvide Perler og stejle Heste,
Kaner af Træ, som er malt paa det bedste,
Heste i Flok, som et vildt Sekund
strutter med Hale og Top og gaar rundt.

100

Jeg er svimmel og døv paa en Time,
lad Karussel-Ligklokkerne kime.
Naar jeg har sagt det sidste Farvel,
blir jeg nok Hest i en Karussel!

101

MORGENPRÆKENER

Er jeg dømt i denne Verden af en umild Dommer?
Endnu blomstrer mine Urter med en høstsød Sommer.

Den septemberklare Himmel skænker Sol og Brise.
Jeg har Ord som Brød i Kurve, dersom Folk vil spise.

Morgenprækener paa Bjerget hilser Eders Veje,
solberedte Hjerter, jordisk Himmeleje.

102

MALEREN LUDVIG KARSTEN

Nu falder Høstens Blade, nu fødes under Veer
en ny Olympiade, hvor han ej kæmper mer.

Hans Kunstsind skal dog fejres paa Nordmænds store Vis
og af den danske Digter, som drømte i Paris.

I Norge bor en Rigdom, skønt strengt er dette Land,
der tør de ikke miste den Lyngnist, som gi'r Brand.

De har saa snilde Sønner, de bedre kan forstaa,
men en som Ludvig Karsten, ham vil de huske paa.

103

DIGTERKULTUS

Pindar og Sappho, Shakespeare og Goethe,
o, hvilke Ord du til min Lovsang ødte,

alle Genier lagt mig for Fode
af min Rapsode.

Stolt med en Ro, en Frelser og Forsoners,
viet med Laurbær, for Evighed stemplet,
siden efter hilst med Hyl og Lazaroners
Krumspring i Templet.

104

BILLEDE AF DEN GRUBLENDE

Stille fortabt, i Stedet for at skrive,
ruger han ud en Tankeskat,
griber den dog ikke, ser sin Time glide
og sin Skat forgaa.

Længe taalmodig har han smilt til Lykken,
set den gaa frem, synke ned,
naar han en Dag smeder Guldets til sin Krone,
er hver Perle valgt.

105

NY FORNUFT

Hvor fødes den ny Fornuft, som gaar
med Skridsko paa Banker af optaarnet Luft
og dog bestaar?

Fornuften har anlagt
de Tandhjulsbaner
til Bjergets Tind
og den vildeste Kløft.

Men Ufornuften kan flytte Bjerger.

106

PATRICIERINDE

Du er et hollandsk Landskab graat i graat
i store Træk og ømt og uden Spot,

et Land, der breder sig med Dynd og Diger
og Græs til fjærnt, hvor Hav i Skumring stiger.

Med dine Øjne stirrer du saa stift,
i Græsset lyder Leens Silkerift.

Lad os da ej se Vreden altfor længe,
men und os Græsset paa de vide Enge.

107

FRUGTBARHED

Vi gik igennem Markerne.
Hun gemte paa et Smil.
Hvorfor? det vil jeg spørge om
ved næste Hvil.

Jeg mærked det paa Markerne,
som om hun sagte lo ...
de høje Straa, hvorhen hun kom,
tog til at gro.

De høje Rugax sladrede
om hendes varme Kind,
de vakled, retted sig og - tav
med Søstersind.

Hver Klinteblomst, hver Valmue
helt til det store Hegn
blev staaende og vred sig tyst
som ved et Tegn.

Og da vi kom til Skovene,
til Aæns gamle Bro,
da lo hvert Bræt for hvert et Knirk
af hendes Sko.

Og var hun træt ej segnet om,
hun havde med sit Smil
befrugtet Mark og Sti og Hegn
i flere Mil.

108

TAARER OG SMIL

Vi vare hos hinanden.
Du græd og jeg græd med.
Vi tørned mod Forstanden
og kæmpede og stred
og hos hinanden led.

Til sidst med Graad du loved
at ofre alt for mig.
Jeg græd end mer og voved
af Ængstelse for dig
at tage Gaven ej.

Saa maatte vi vel skilles,
oh, hvor det dog var strængt,
saa nær ved Lykken stilles
og blive udestængt
af egen Angest trængt.

Da smilede vi begge
og kyssedes og lo,
hvorfor sig selv vel gække,
vi var to Narre jo,
og vi lo begge to.

109

iv

110

111

NØGLEN TIL DEN UKENDTE DØR

Den, som kaster sig i Havet for at svømme,
møder Ting, han ej har tænkt at drømme,

aner Himmeriges Lyst, som bliver givet
mellem dunkle Farer, der kan koste Livet.

Hvis du dukker pilsnart lige ned til Bunden,
er der straks en Haandfuld Mudder, du har funden,

og du viser med et Mod, du ej kan tøjle,
Nøglen til et Ur, maaske en Portdørnøgle.

Fandt du kun en Sølv mønt, gaar du til Traktøren.
Men til Nøglen mangler Uret . . . eller Døren.

Jeg har fisket Nøgler op til mange Ure,
som imens løb ud et Steds bag Byens Mure,

Nøglen til et Syskrin, til en Spilledaase,

til et Pengeskab af Jærn med Dobbeltlaase,
som har maattet dirkes op, i Nødsfald sprænges,
og som aldrig siden ordenlig kan stænges.

Og nu sidder Folk i Skyggen for at sukke
bag en Port, som jeg har Nøglen til at lukke.

Et unyttigt Fund beror i mine Hænder,
Nøglen til en Dør, hvis Sted jeg ikke kender.

112

STRAALETIMER

Det stærke Sølvskær fra Bølgedybet
har lokket os
til Lystsejladser i Nattetimer,
al Søvn til Trods.

Hvor vælig vælter i dette Lysvæld
de svære Vande
omkring vor Baad, som to tavse Grublere
fromt bemandede.

To Mand i Baaden af uens Væsen,
men ens i Sind
for alle Indtryk, som Nattevinden
vil blæse ind.

Vi stirrer frem gennem Straalerimer
for Søvnens fri,
og Baaden lyder vort mandig-mørke
Natgrubleri.

113

SORTNER EUROPA?

Fra Europa strakte sig palmeklædt
under Solens Lue,
til det sortned, af Menneskemyrerne ædt,
som en alvældig Tue,

paa alle Kanter er Jordæblet bidt
og Menneske-gnavet,
og tilsidst vil de bore sig ormesolidt
deres Gang under Havet.

Der er ikke Svovl eller ætsende Lud
imod Menneskepesten,
de kan grave sig ned og atter slaa ud
som en Ild midt i Blæsten.

114

PLØJELAND

Der hujer en Blæst, en jamrende Vind
over Muldjordsmarker fra Stranden herind.

Den blandes med enlige Vibeskrig
og melder, at Vinteren nu ligger Lig.

De isfaste Damme er svuldne af Tø,
og Pløjeland smuldrer og bliver til Sø.

Og Skovene staar mellem sorte Kær
for at raadne til Moser og Tørveskær.

Om Natten vil Gaardhunden ikke gø,
men tuder og varsler, at nogen skal dø.

Men Foraarsdagen er ganske nær
med Sol over Mose og Tørveskær.

Med Træk af friskende Vindes Brus
i Staldlænge, Lade og Huggehus.

Og paa et Dige af bleget Tang
lytter en Pige til Bølgernes Sang.

115

HENDES KJOLER

Hendes Kjoler var det enkleste i Verden,
men havde Dybde og en stille Pragt,
hun var den eneste i Universet,
hvis Smag bestod uimodsagt.

Hendes rosa Kjoler var ej rosenrøde,
de blaa ej heller altfor blaa,
men søde - med et Skær af Hverdag paa.

116

117

V

118

119

ET DIGT OM ET BARN

En lille Unge, den er ganske lille,
ti Maaneder gammel. Som en
Spaniens Dame fører hun sig, og
det er Hjerteindfald og al Slags
barnemorsomme Finesser,
Subtiliteter. Mellem Mad og Søvn
opdukker Livets vaagne Interesser.
Hun følger Fluens Flyveflugt i Stuen,
og midt i Parken ser hun højt paa Himlen
Aeroplanet som en anden Bremse,
hvis Virksomhed paakalder skjulte Tanker.
Hun smiler til dig, griber dig i Haanden,
rusker dit Haar og raaber ganske henrykt
ved Synet af din Hat, din Stok. Alt bliver Legetøj
for slig en Spaniens Dame og maa ofres
for hendes to smaa faste Hænder.
Men da er hun indsmigrende til Gengæld,
hun vinker til dig, ser dig mildt i Øjnene,
du kommer nær, I stikker Ho'der sammen.
Saa opstaar der et Lune af Betænksomhed,
og hun har glemt dig, som du ikke fandtes,
men sidder i bekymret Visdom grublende.
Hun kan jo ikke gaa og ikke tale,
men hendes Blikke saa indtrængende,
afmaler Universets Stemninger og Sky'r
og brune Glimt af Sol paa Høj og Dale.

Hun er saa god, som Dagen og som Natten
er lang, saa uberørt af Slethed og af Ondskab,
som hører hun sit eget lille Hjerte
og deri lytter sig til alle Tanker.
120 Men der er Stunder, hvor hun blir urolig,
hun kan ej kende dig i nye Klæder,
hun pludrer ej sit muntre "re-re-re",
før hun har undersøgt dig,
dine Knapper, Mansketterne især.
Hun kender ikke mer sin egen Far,
som hun forguder . . . Han har købt en Kappe,
i frodig Glæde for det muntre Stof,
der straalere. Men for Barnet blir han borte,
og naar han nærmes med sin vante Spøg,
i Stedet for at juble, blir hun stum.
Og pludselig hun sætter i at græde,
som hendes Far var byttet bort,
og som hun ikke kendte mer os andre,
men fandt sig fremmed, ene i Alverden.
Da ryster hun til Tider helt forfærdet,

naar Flyvernes Maskiner høres brumme,
som stod en ukendt Krig og Fare nær.
Og hun saa fredelig og blid
blir utaalmodig allerbedst hun leger,
faar vrede Ansigter og raaber op.
Det gode Barn forbitres over Tiden,
og det er ikke helt det gode Barn.

121

DET REGNER OVER JORDENS KUGLE

Det regner, regner, regner
over Paris og Jordens Kugle,
og de, som finder Jorden munter,
er løjerlige Fugle.

Det regner, regner, regner
i alle Vande og i Seinen.
Nu frydes hvert et Blad i Skoven,
og Græsset gror grønt i Plænen.

Det regner, regner, regner
det er som Himlens Mismod deroven,
som holder dig grøn og mindre doven.

Nero, du mægtige Oldtidens Kejser,
alle de dyrker dig, alle, alle;
hvis det er muligt at leve i Verden
frygtløs som du ... og uden at falde?
følger de ypperste Herrer Eksemplet,
tilbeder Støvet som Hunde og Tosser,
skønt de ved bedre.

122

COPLAS

Først er Musikken. Den er det primitive, der myldrer ud omkring Scenen.

Den er utaalmodig som en ung Tyr, skraber med Kloven, smækker med Halen, vil sætte i Spring.

Men Sangerindens raske vandrende Fodskifte er ligesom en Feltherres.

Som en Napoleon spanker hun der frem og tilbage paa Scenen opmuntret af Orkesterledsagelse . . . hvis
hidsende Bombardement hun dog holder i Tøjler.

Alle Drillerier, Fristelser, lumske Indskydelser er sluppet løs imod hende af denne Melodi, som hun skal
vogte sig for eller svare paa.

Da tager hun pludselig et langt Skridt og synger, mens hun hastigt skrider af Sted, sin Livslyst, sin muntre Kaadhed, sin adelige Frimodighed, sin Spot . . . lige for Næsen af Dyret . . . som truede med at trampe hende ned.

En Haandsbred fra den dødelige Fare - og tju? en Kuplet, som planter Dolken i Bæstets Nakke.

Siñorita spanker videre frem og tilbage til Ledsagelse - - -

"Og spørger I om, hvordan jeg bær mig ad med at være saadan?" - -? synger hun.

Hun standser. "Jeg er saadan."

123

FARDAG I PEPITAS HJERTE

Nu er det Fardag i Pepitas Hjerte,
hun lader sine Elskere beværte,
den ene gaar fra Taflet muntert hinkende,
den nye nærmer sig og hilses klinkende.

Paa Bordet dufter Kogekunstens Værker,
i Skabet nyrent Linned, Baand og Særker.
Her hos Pepita alt er purt og nydeligt,
og Successionen ordnes ufortrydeligt.

Nu er det Fardag i Pepitas Hjerte,
og det, som lides, lides uden Smerte.
Ja der er evig Sol og altid Sommer
i dette Hjerte, hvor de gaar og kommer.

Men det, som ikke vides, vides dog,
og det, som ikke lides, lides dog.

124

MAURISK MOTIV

Kære, hvorfor græder du saa meget,
saa ustandseligt? og dog saa trøstet?
Elskov har dit Hjerte bortvist . . .
kald nu ikke Kærlighed til Vidne.

Jeg er blevet Lidenskabens Bytte,
og jeg brændes op af disse Flammer.
Men en Mand som jeg, i Nøden,
vil dog ikke røbe, hvad han lider.

Lange Tider har jeg trodset.

Her ved Aftenfald jeg fælder Taarer,
strækker mine Hænder ud og beder.
Indtil nu var mine Taarer stolte.

Kærlighedens vilde Luer lyser
hærgende fra mine ramte Sider,
naar min Drøm om dig og Lidenskaben
atter tænder deres sorte Kul.

Hvorfor prøver du at hæfte mig?
Ak, du holder mig med dine Løfter.
Men hvad nytter mig vel Regnen,
da jeg dog skal lide Tørkedøden . . .?

Hun har spurgt mig saadan: hvem er du?
Som om ikke alle maatte kende,
i hvad Stand jeg lever her iblandt Jer
og mit Hjertes inderste Forfatning.

125

Jeg har svaret hende, som hun ønskede,
og som Kærligheden bød mig tale:
"Deres Offer ... Jeg er Deres Offer."
Fandtes der i Sproget andre Ord?

Hvad hun svared mig var hen i Vinden:
"Men hvorledes er De da mit Offer?
Hvilket ét af mine mange Ofre?"
spurgte hun - - "Der er saa mange."

Gid at jeg maa staa mig godt med hende!
staa mig slet med alle andre
Gid at hun maa rødme højt af Lykke,
mens de andre har den blege Vrede.

126

127

vi **REGNVEJR I SPANIEN**

128

129

REGNVEJR I SPANIEN

- Introduktion -

Nye Sprog og Formler skal han lære,
spænde Broer over svimle Højder,
kaste gyldne Sædekorn i Dybet,
hvor de vokser op som vundet Land.

Alt, som gror og glør fra Fjeld til Kysten,
hvor en Havarm lægges tør paa Sandet,
alt, som skinner, gløder, heftigt brænder,
maa han spørge, søgende et Ord.

I sit Indre har han Klippehuler:
Alle Kildevæld, det tavse Spanien,
hvoraf Sproget rinder og blir gyldent.
Denne Halvø er jo hele Verden.

Disse Ord skal siden blive Guldorn
en Gang, naar han fægtende og rolig
møder Fjendehad og Bifaldssmiger
eller Pigesmil og sorte Tyre.

Vil du bryde Spanie-Tyrens Nakke,
se de brune Pigers Dans paa Bordet?
Vil du bære alt og rolig briste?
Svøb dig ind i dine spanske Skind.

Regn og Blæst -

Hvorfor regner, blæser det i Spanien?
nitten Dage blandet blegt med Solskin?
130 Verden over venter man paa Foraar,
tørner Spaniens Ungdom ikke ud?

Ak, hvad nytter os, at det er Majdag,
det er ikke Majas Dans paa Bordet.
Tyre, som man slaar ihjel i Graavejr.
Vi er kommet alt for sent til Spanien.

Folketypen er lidt barsk-koldsindig,
altid brændte noget her i Landet,
et og andet eller en og anden,
hvordan skulde det berøre Mængden?

Har du se paa alle Kanter Fremskridt!
Nylig brændte her et Filmsteater.
Men her var en ganske anden Leven,
den Gang Torquemada gik og brændte.

Der gik mange Mennesker til Spilde,
Folkets Mængde var dog altid rolig.
Op paa Bordet, gamle Carmencita,
tramp og dans og duv paa dine Stolper!

Har I set: paa alle Kanter Fremskridt,
Spanien opper sig med Broer og Baner.
Pyt, men gennem Andalusien vandred
Hannibal med sine Elefanter!

- Altid brændte noget her i Landet -

Op paa Bordet, gamle Carmencita,
tramp og dans og duv paa dine Stolper,
her var stadig Brand og Folkevandring,
hvordan skulde det berøre Spanien?

Der var stadig Brand og Folkevandring,
indtil Goterkonger dobbeltkristned
131 med det store Tilnavn: de katolske,
lod den rette Tro slaa ud i Flamme.

Hvor Vandaler hærged - eller Maurer
bygged deres Slotte paa Alhambra,
hvor Ciganos dansed - eller Jøder
hygged sig med Pengekløgt og Velstand.

Altid brændte noget mer i Spanien,
her en Gang for hundred Aar tilbage
brændte man Castiliens Adelskove,
for at Folket kunde lære Landbrug.

Om man syd om Afrika fandt Indien
eller vest for alle Bølger Østen,
om man naar det samme over Suez
- Folkets Mængde var fuldkommen rolig.

Eet dog véd jeg: oldtidsstærkt som Edda
eet bestaar endnu: det gamle Spanien,
gamle England og Europas Fastland
og vor Skippertro i Nordens Havne!

Om den nye Folkevandrings Mestre
hejste deres Tekster højt paa Masten,
Vestens Viden, Østens Religioner,
Yankee-doodle eller Salmesang.

Om i Stedet for Inkvisitorer,
Præster, Munke, ridende paa Asner,
nu Studenter hersked, Professorer,
Skrivere, Barberen i Sevilla,

Folkets Mængde var fuldkommen rolig.
Kvinden er lidt barsk, men dog elskværdig,
132 og den kaade, mandevoksne Ungdom
klimprer paa Forvovenhedens Gitar.

- Poetens Vemod -

Hvorfor regner, blæser det i Landet
nitten Dage, blandet blegt med Solskin?
Verden over venter man paa Foraar,
Spaniens Ungdom tørner ikke ud.

Ønsker du et Under nu fra Spanien
af den Sol, der ventes Verden over?
Straaler Ebro, Guadalquivir?
eller er det gamle Rige øde?

Saadan stirrer du i Solens Øje,
til din Samtid med et Abespring
lysnart brækker Spidsen af din Klinge,
listigt slaar dit ene Øje ind.

Saadan halvblind og med stumpe Vaaben
staar den Kæmpende mod Solnedgangen.
Han skal ikke føre spidse Klinger,
ikke alt for fine Øjets Sanser.

Bedre staar han da, mens alting rinder,
større er hans utilstræbte Ære,
med sin Tid i Hovedets Fortætning
- som en Klode havde født en Klode.

133

vii

134

135

ISLÆNDINGEN ÆREN

Gunnar Gunnarsson tilegnet

Filologer,
far i Mag med Gunnar,
Islæendingen ormetunget,
tal ej ondt om Uggi
med den fagre Haartop
rød som Guldets Lue.
Vredes han farligt,
fly ham heller Guldet
fra Carlsberg Fondet.

Filologer,
Sproget meget kære!
Skønt er Island selv i Vrede.
Se paa Uggis Øje,
det har godt i Gemme:
Egill Skallagrimssons
Sønnetab og Taarer
maa ej blødt henvejres.
Knoer og haarde Næver,
Knusetænder kræves
for at knække Egills Nødder.

Lys er Danmarks Rytme,
mild som svale Hænder
paa en Vikings Pande,
som et Pigebilled

spejlet i en Kilde.
N. M. Petersen og Olaf Hansen
fanged Kildenyμφens
136 Foldekast og Skygge
mens hun selv sprang bort.

Vi, hvis Hu begærer
sagakraftigt Skjaldskab,
ynder ogsaa Kildens
fine Flugt og Krusning.
Mærk det, Filologer,
Brødre, Gospodarer!
Men skal Urt fra Island
evig destilleres,
rindende som Fadøl
i en Filolog-Hals?

Nej, ved Odin,
han, som gennem Bjerget
med et Bor brød Hul i Flinten,
fandt en Mø og
raned Skjaldemjøden.

Vaagnet er i Danmark,
takket Skjaldemjøden,
Ordets Magt og Kunst
ny som ingensinde,
Dunkraft, stærke Hamre,
fine Næb og Tænger
gør vor Digtning dygtig
til en Dyst med Runer.

Frygt da ikke, Gunnar,
Uggi Rødtop!
Far med Vare mod ham,
gode Filologer:
Islændingen Æren!
Sid ej trægt og sultent
paa den gamle Saga,
137 saa al Tekst forsvinder
under Kommentarer -

Men, for Carlsbergguldet,
lad ny Digtning bringe
Island hjem til Danmark.

Lad det Sagnværk hedde *Runeglyptoteket*.

DANSK TUNGE OG "EXOTISKE SYMPATIER"

(Replik til nogle Landsmænd,
der har misforstaaet Sophus Claussens
Ungdomsarbejder fra Paris og Syden)

Mødte jeg ikke i Frankrig
Skjaldenes Mester:* foragtet,
siden rejst til en Støtte,
fejret saa rigt som en Drøm,
lysende Aandskraft og brændende Ømhed.
Redded jeg ikke fra dette
af Fjender bagtalte "hensmuldrede Rige"***
det, som er kært og forstaas
- selv af danske - den gothiske Kraft?

Hvad der er dansk og islandsk
skal ej blot søges ved Hekla?
Er ikke Etnas Esse
Sted, hvor en Vølv kan spaa?
der, hvor Normannerne planted
Siciliens Rige paa Flaader.
Hvad er den nordiske Islæt,
hvad den exotiske Sæd?
Spørg den oldnordiske Spaakvind.
Ved du mer' eller hvad?

Slægt efter Slægt vil nu tyde
nordiske Sagn.
Nordvejs jeg styrede altid:
Ibsen med hele hans Folk,
Strindberg med Prosaens Rytme

* *
-- 139

midt mellem Rune og Vid.
Nordvejs og sydpaa med Længsler
saa lange som levende Tale
som Trondhjem er langt fra Tarent.

140

EN PROLOG TIL "FRØKEN JULIE"

Meget begriber de Danske, dog langsomt begriber vi alle.
Havde jeg vidst det i Tide, var jeg ej den, som jeg er.
Meget begreb vi af Strindberg, aldrig begreb vi det hele.
Havde han vidst det i Tide, var han ej den, som han blev.

Ene og ubegreben han rykked sin Vej gennem Verden.
Ingen vil fatte en anden, færre begriber sig selv.
Men der er skabende Magter, der vælter som Skyr over Kloden,
rejser et Himmelrums-Mylder, folder sig massevis ud.
Vi, som de flygtende Skyer, maa alle udføre Roller,
Mænd og Kvinder maa kæmpe med Skæbner, de ikke kan fly.
Dersom du ikke forstaar, kan August Strindberg med Grumhed
indbrænde Farver hos Blinde, fylde med Toner en Dødv.
Krigsnød og uforskyldt Pine staar rede for Mennesken's Slægter,
drukner du ikke Ulykken, drukner din Ulykke dig.
Blev vi som Løbegravs-Pøbel, bestemt til Kanonernes Føde?
- Se en Herregaardsfrøken, der ofres til Godsets Lakaj!
Vaarens og Skønhedens Verdner, forbarm Jer over os alle.
Giv os ikke at møde Vrængbilledet af os selv!
Giv aldrig mere en Tid, hvor Dage og hastende Timer,

som Soldater paa March, synger et hæsligt Refrain!
Vaarens og Skønhedens Verdner, forbarm Jer over os alle.
Vis Barmhjertighed mest imod den arme Julie. -

141

THØGER LARSEN

Mindeord

Snart skal der ringes Sol i Bjerge over os alle,
som ringede et nyt Aarhundred ind.
Vor Videlyst, vort røde Blod og Versets Eje
blev til en Sol, der lyste alle Veje,
skænket Aarhundredet som Morgengave.

Aarhundredet vil heller slaas end stave,
og der er Dyr, som det er svært at ave.
Blev du nu træt før andre? Tvivl ej, Thøger.
Der ringes for os alle Sol i Bjerge.
Dit Sind, den stærke Haand i dine Bøger,
den gaadefulde, glædefulde Kerne,
som vi har kendt fra dine første Viser,
vil lyse gennem Sekler som en Stjerne -

Din Tro, dit Haab, dit Vaaben og dit Værge.

4. Juni 1928 . Vincennes, Frankrig.

142

143

viii

144

145

HJEMME IGEN

Da jeg kom ind i Hulen, hvor Dejligheden boede,
der hang i Gips paa Væggen et mægtigt Troldeho'de.
Hun hviskede, da jeg strax gjorde Stands:
"Det Hoede er min afdøde Mands."

"Han var en sjælden Husbond og elskede mig saare.
Men dette lille Billed" - hun knuste en Taare.
"Det var mit søde alleryngste Nor,
som min Moderømhed kvalte i Fjor."

Hun lo med ét og strakte de vældige Arme.
"Tag Plads paa denne Løjbænk, og lad min Ovn Dem varme.
Ja, jeg har gennemgaaet megen Ve,
af otte Børn har jeg kun holdt de tre."

"Bliv hos mig! Lad os nyde de flygtige Minutter.
Og hils paa mine Poder, mine tre smaa, søde Putter.
Jeg er saa varm som nogen af mit Køn
og ved, at jeg endnu er ung og skøn."

"Først spiser jeg din Læbe! Ak Gud, hvor godt det smagte!
Saa knækker jeg din Rygrad - det skal du ej foragte.
Jeg kender fler, som vil misunde dig
at blive saadan knust ihjel af mig."

"Men vær dog ikke angst! Vi kan, hvis det behager,
gaa udenfor og se paa min Husbonds Trælastlager,
Forretningen er jættemæssig stor
og bliver fortsat i hans gode Spor."

146

FOR FREMTIDENS AASYN

Jeg har endt mit Arbejd og sluttet min Dag
at gøre Ret og Skel maa blive andres Sag.
Hvis man spørger mig: hvorledes? Saa er det, det kniber.
Men hvor en Opsang jubler, hvor Kuglerne piber,
der bliver Sjælen atter som smæltet Bly saa varm
og Øret staar paa Gab for den store Allarm.

I Haabet paa en Fremtid - gennem Morgensolens Blod,
har jeg lagt mig hen at hvile ved Nutidspalmens Rod.
Der stiger af Bølgen fra Nattens blege Vande
en Dag med Guld og Sejr omkring sin Foraarspande.

Du glatter saa sømmeligt Kjolens Bred
og spørger mig, Kvinde, om Ting, jeg ikke ved.
Jeg er en gammel Stamme, en sært forvreden Tjørn,
men for Fremtidens Aasyn er vi alle kun Børn.

147

PILEVEJEN

Et Paradis
af bløde Pileskygger,
en Vej med tætte Gærder,
hvor mange Fugle bygger.

En Vej med grønne Grøfter
med Hjulspor og Dug,
sorte Snegle, som kryber
og Mælkebøtters Fnug.

Bondegaardens Straatag
og Stolpens brune Maling.
De tætte Rødpil-toppes
velsignede Svaling.

148

GODMORGEN I GAARDEN

Og Laden og Loen,
de hørte mig til,
og Stalden og Koen
og Skyggernes Spil
og Fruen i Gaarden,
saa tit, som jeg vil,
staar bag mig i Skyggen paa Dril
og raaber
Go'maaren!

God Morgen i Skyggen,
aa, vend mig ej Ryggen.
God Morgen i Loen.
Har du et Kys til mig?
Han kommer vist! Nej, nej,
her kommer ikke no'en.

149

HØVDINGDØD

Skæft Pile nu til Bue,
læg Skosaal under Svang.
En Tone fattes i min Sang.
Det er mit Dødsmods Lue,
der knitrer denne Gang.

Lad Vindene mig favne
med Sejren i mit Haar,
Forløsning i mit dybe Saar.

Jeg hvisker milde Navne,
helt bleg af Dødens Vaar.

150

UDLØBET I UENDELIGHEDEN

Jeg husker Plasket imod Bropillerne,
Maaneskin midt over Bølgerne
og den ensomme Nat over vore Hoveder.

Jeg husker, at Strømmen randt forbi os,
mens et ankret Skib
stillestaaende midt derude
bevægede sin sejlløse Mastetop.
Jeg havde i mig en Trang
til at flyde bort paa Bølgerne ligesom Maaneskinnet,
eller lægge mig ensom og mørk
at vugges midt i det forbirindende
som det fortøjede Skib - et eneste
fast, dog gyngende Punkt
ved Udløbet i Uendeligheden.

Maaske drømte jeg i et tankeløst Øjeblik
at befinde mig i det mørke menneskeforladte Skib,
at ligge i den kolde Bund og drive
uden Sejl eller Aare
baaret af mørke Vande, der flød altid rigelige.

Drive forbi de lave Bredder,
forbi Vige og Indskæringer,
forbi Færgesteder og gammeldags Møller
altid midstrøms - til jeg endte, hvem ved?
maaske i en fjærnere By med andre Kornlofter og Pakhusrotter,
paa et andet landfast Punkt
ved Udløbet i Uendeligheden.
151 Jeg maatte blive, hvor jeg var,
men træt af at være
et altid gyngende Punkt foran det ubegrænsede
gav jeg mig derpaa til at søge:
Ak kunde vi af Bølgeplasket under Broen,
af Takten i Skonnertens duvende Takkelage,
af Maaneskinnets matte Flimren paa Bølgerne
uddrage afsluttende Tanker,
som var gennemstrømmede af det Uendeliges Bevægelse.

152

HVORDAN TIDEN BLIVER MIG UTRO

Hvad skal jeg gøre med Tiden?
Jeg sidder og tror, at jeg har den.
Da stak hun midt i Besøget
væk paa et andet Besøg.
Hvad for en sladresyg Bytøs
er kommet til Naboens Bagdør,
fniser og fører Palaver i en lidt simpel Jargon?
Men er det virkelig Tiden?
Den fine og fornemme Dame!
Nikker og vender mig Ryggen,
lader som Ingenting var.

Hm! Jeg skal tale med Tiden,
lære den agte mit Scepter,
give den Rakkerske Strambuks
for hendes Føj ten og Tant.
Men hun staar saa anstændig
og vender mig næppe Profilen.
Nikker: Ja, undskyld, min Herre,
jeg gik, da De faldt i Søvn!

153

TRYLLEFORMLEN

Udeis eller Ingen, saaledes navngav
sig Helten, da Trolde gik ham paa Klinge.
Som Fyrsten Odysseus foran Polyfemos
jeg sværger: Mit Navn er Udeis eller Ingen.

Jeg hedder Udeis eller Ingen. Dog viger
jeg ikke min Plads for en Fyrste i Ringen,
der slaas med den navnløse, vilde Natur.
Min Styrkes Skjul er Udeis eller Ingen.

Jeg dølger mig lidt. Polyfem maa blindes,
før jeg tør tappert gaa Jætten paa Klingen.
Den navnløse vilde Natur bliver tavs
og ved ikke Raad mod Udeis eller Ingen.

Udeis eller Ingen! Dog ser du, der er
en Hemmelighed i de Ord, saa de lyder.
Der er et Udeis eller Ingen i alt,
et noget, som Pareerne tyder.

Udeis, som aldrig har været forhen
og aldrig siden vil komme tilbage,
det er mig, som skal til for at blinde Jætten
og Stenen fra Indgangen drage.

154

155

REJSE

Toget sydpaa! Toget sydpaa!

Skal de rejsende alle sydpaa?
spørger Konduktøren og smækker
Dørene i.
Og hvislende lægger vi Hovedstaden bag os,
vidtstrakt og vaagnende ser vi den brede sig,
halvskjult endnu af Morgentaagen,
Byen med plaskvaade Pladser og Gader,
hegnet af udslukte Lygter.

Saadan en Morgen først i November
rejser man staalsat med Jernbanetoget
hærdet og glad ved den barskere Aarstid.
Landet er vort fra den stenede Old.
Bagved alle Kupeernes Ruder
skimter jeg atter de landlige Egne,
ser paa de høstede, vintergraa Marker,
mens det i Stilhed begynder at dryppe og drysse.

Toget gaar sydpaa, nordpaa, vestpaa!
Altid begynder det stille - standhaftigt at regne.
Og du føler din Sundhed, der voxer,
genfødt af Drysset og Bøndernes sindige Snakken,
aander med Vellyst Pibetobakkens
blaanende Røg.

Slig en Bondemand er som din Fader,
er som den genfundne Ven fra Fortid,
hvem ingen Runer og Læsning gav Mæle,
158 men en Løndom med Livets Røst.
Vi og han vil ej tro paa Tøsser,
nord eller syd eller tværs igennem Danmark.

Toget sydpaa! I rolige Flader
støt og bestandig breder Landet sig,
til du ender et Sted ved en Kystby!
Tusmørket omringer Egnen og Havnen.
Hvor er Tusmørket hjemligt i Stæder,
som du har kendt i din Ungdoms Aar.
Nordiske Taager og nordiske Glæder,
nordiske Kaar! er du modløs i Skumring?
Fælles i Norden er Vinter og Væde.
Haglvej, som isner Norrøne og Svenske,
bliver til Regn over Fyn eller Falster.

Men der er Ophold hos os mellem Byger.
Og paa et Regnvejrssmil, som du møder,
kender du Danmarks yndigste Vilje:
genskabe Danmark, selvom det regner.

Mens du vandrer i halvglemte Stræder,
læser paa Skiltene halvglemte Navne,

ser du, hvor Livet og Æventyrmodet
dristig gør Spring over ældgamle Bolværk.

Tavse Væsner, hvis Verden du kender,
rækker dig Haanden med smilende Hjerte,
medens Taagen og Tasmørket bader
disse Brosten, hvor Rejsen er endt.
Saadan er Østersøens Luner.
Vaaren er altid paa Vej gennem Landet,
selv naar det regner, selv under Isslag.
Skovbunden dufter før Jul af Violer.
Men Stuen er tør. Der er lunt ved Ovn.
Selv om du sov i et isnende Kammer
159 med Messingstager og Lys paa Servanten,
naar fandt du som ung mon et sødere Hvil
end en Gæstesengs snehvide Lagen?

160

GAMLE FOLKESLAGS VILJE

De dumme Forbud
mod Vin og Lykke
skal ikke staa ved Magt.
Jeg tror paa Himlen
i Tidens Længde
paa Universets Pragt.
Paa gamle Folkeslag, som
aldrig blir fortrængte.

Jeg tror paa Havets
Dønninger i Mængde,
hvis Vilje ingen Tvang
er underlagt.

161

ELEONORA DUSE

Hun har det Blik, som giver Hjertet Hvile,
og dette Smil - l'amor cosi gentile -
som kun vor Ungdoms Elskede kan smile.

Det var en Gang paa en ligurisk Kyst,
jeg følte dette Sprog som Sollys strømme.
Der var en Gang paa en ligurisk Kyst
en Drømmerske med Blomster paa sit Bryst,
som sagde mig hver Morgen sine Drømme:

"Jeg drømte, at jeg laa paa Knæ i Kirken
nær Skriftestolen . . . jeg og en Veninde . . .
Det Rum derinde var saa mørkt og dødt.

Da lød en Røst: *Klæd dig i Rosenrødt!*
Men hvem der talte, kunde jeg ej finde.

Det er en Sommerfugl - lo min Veninde -
Se Sommerfuglen, aa se Sommerfuglen,
som kredser om dig! -Tænk blot: Sommerfuglen
tilhvisked mig: *Klæd dig i Rosenrødt!*

Hør videre. Den fløj foran mig - ud
af Kirken, og jeg fulgte Sommerfuglen,
thi venlig, venlig gentog den sit Bud ...

Jeg bliver rigtig vred paa Sommerfuglen
og spørger, mens jeg standser: Hvem er du?
med dine Ord: *Klæd dig i Rosenrødt!*

162

Men Sommerfuglen, straalende og stille,
tilhvisked mig at følge ufortrøden.
Og langt om længe gentog den sit Bud:

Klæd dig i Rosenrødt - thi jeg er Døden."

Fjernt fra det Land med Sommerfugle favre
en fremmed Mand, der fletter Dem en Laure,
Signora, fandt i Deres Blik og Røst
de Ungdoms Elskerinder, der er borte,
og Drømmersken fra en ligurisk Kyst -
Va, vestiti di rosa! son la morte.

163

FRA VOR KÆRLIGHEDS HUS

Han gik bort og blev borte i femhundred Aar.
Han gik bort, mens hans Kæreste sov
ved hans Sygeseng, hvor hun vaaged hver Nat.

Han lo, da han rejste sig op for at gaa,
da med halvtaabne Øjne hun ingen Ting saa.
Han gik bort fra sit Hus over Mark, over Krat
til den midnatsfortryllede Skov.

Han vilde kun drømme derude en Stund,
om en Stund vandre hjemad igen
til den rolige Stue derinde, hvor hun
sad og sov hos sin dødssyge Ven.

Men han dvælte saa længe, saa træt var hans Krop.
Og han saa hende fjærnt, at hun vaagnede op.
Og han vilde gaa hjem, men hans Krop var som Bly.

Nu vaagner min Kæreste hjemme i By,
og jeg ser hende klart, som hun færdes og gaar

alene i Huset det hele Aar,
og hun kan ikke finde mig mer.

Det blir mørkere Dage, det regner og sner,
men jeg ser, at hun er der i Stuen . . . jeg ser.

Der gaar Aar. Det er svimmelt, som Aarene gaar,
men hun er endnu i vor Kærligheds Hus!
Jeg kan se hendes Vindu for Høststormen slaar.
Men fy, hvor dog alting med Tiden blir Snus.

164

Og jeg ser ikke mere noget levende Tegn.
Hverken Hus eller Rude. Kun hundred Aars Regn.
Og tilsidst maa jeg hjem efter femhundred Aar,
og jeg kender ej mer denne hærgede Egn.
Og mit Hus er forsvundet og Byen i Grus.

165

X **DIGTERSFINXEN**

166

167

DIGTERSFINXEN

Jeg, hvem er jeg?

Til visse Tider i hver en Alder
en Stenport aabnes, en Stemme kalder,
en Sfinx berører dit Væsens Grund,
og du er genfødt og karsk og sund
med Ynglingmod til de største Prøver, selv Dyst med Løver.
Og Løven er mer end et Billed kun,
dog fast i Aanden du lægger Haanden i Løvens Mund,
og bliver stærk til at møde Løver
fra samme Stund.

Til visse Tider i hver en Alder
jeg var en Britte, jeg var en Galler
og stod ej maabende uberørt,
hvor Tidens sælsomste Røst blev hørt.

Maaske jeg drømte en Smule broget, saa jeg holdt Trit
i Drengestolthed med Hunnertoget, det vilde Ridt,

og tænkte kækt: det er Blod af mit.
Jeg stikker Attila, Mand og Hest, under min Vest.

Jeg, hvem er jeg?
At jeg er Nordbo enhver vil se.
168 En Dansk, som aner, at Underværker igen kan ske.

Jeg isnes ikke af Kæmpegraven fra Hedenold.
I gennem Graastenens Urtidsstyrke
jeg føler Ilden fra Runefolket i god Behold.

Jeg, hvem er jeg? En standhaftig Ynder af Poesi,
der saa og valgte som grøn Begynder sin Blomstersti:
de store, herlige Førstefødte.

Jeg fulgte Byron, der sang sig fri,
da Gift og Slinger hans Ungdom ødte.
Og for at modnes, men ikke graanes af Theori
jeg sang og kyssed mig vis som Goethe.

Og du skal være i Versets Eden en Seglbevarer
og tro Forsvarer for Kærligheden.
Et Flammeglavind, som tryk ved Dysten farer af Skeden,
saa Lystenheden og selve Lysten,
som er Forfinelse for Barbarer,
gør store Øjneog kampglad svarer.

Jeg frygter ikke Barbarens Styrke, ej heller Lysten.
Lad Bukkeskindet kun være Esavs,
hvis jeg som Jakob har Sang i Røsten.
169 Men Musageten foragter Koret af hvem han sveges.
I skønne Kæder skal Legen leges.
For Mesterbuen, som fører Ordet,
skal Øjne skinne og Kinder bleges.

Det nytter ikke, I vise Ho'der, at læse Noder.
Musik skal spilles og Springdans springes,
til Musageten i Dans omringes
som Himlens Sole i Dans af Kloder.
Til Sind og Fibre af Fryd bevinges.
Musik skal spilles og Springdans springes.

Men sorgløs glemmer du Sværd og Svende
for fine Taler og Gaasepenne,
men glemmer atter ti Aar i Træk
for Bonaparte og Nelsons Kaarde Voltaires Blæk.

Alt er dig vigtigt, alt er dig eet,
naar blot det samler dig rask og rørig,
saa du og Verden kan sammenhørig gaa op i eet.

Hvis vi har kæmpet og holdt os oprejst til disse Dage,
en sidste Kamp og den allerværste staar den tilbage?

Den sidste Tvekamp, det største Dystløb vi har igen?
Skal Kraftens Spænding paany bevise, at vi er Mænd?

Hvis Lykkedrømmen i Livets Sale var altfor sledsk,
min Sang er vaagen som Sandhedstale, min Kundskab bedsk.

Jeg kalder atter paa dybe Kræfter
i sære Verdner, jeg higer efter,
og skjulte Love, som ingen ved.
Og siden lægger jeg mig at sove en Evighed.

Men vil I lytte, I svigefulde, som ej forstaar,

skønt Pan har løst Eders Hjerters Kulde Vaar efter Vaar?

Hver har sin Opium, som han vil æde,
sin Yndlingssvaghed, sin Vaneglæde.
De skulde følge de fulde Faner med Sang og Spil.

Og vinløvssmykte de dristig flaner
med Fest-Eroter og Lysthus-Paner, saa tit de vil.

Se, Skønhedsorgiet, de drukne Blikke!
Men naar de vaagner, de aner ikke, at Pan er til.

Saa riv dem Bindet fra deres Øjne og vis dem Pan,
som evig lever i dig og alle, paa faste Land og paa Ocean.

Dog hvad skal jeg med en frydfyldt Hjerne,
som ingen anden kan frydes ved?
171 Nu, efter alt, hvad man har fortalt os, er Leg vor Lyst.
Leg er vor Lyst, men vi savner Alvor endog i Lyst!?

Bjergprækentexten, som er usødet, den skal I faa.
I plumrer Kilden, besudler Brødet for disse smaa.
Gaa hjem beskæmmet ved, hvad I øded, lær at forstaa!

Men hvad er Texten? om Kærligheden
i tusind Strofer, om den alene,
eller om Manglen paa Kærligheden,
som vækker Toner sørgmodig rene.

Vor Kærlighed til en elsket Kvinde,
som blev til Sang og til Sandhedstrang.
Jeg elsker den, som jeg elsker Frihed
og hader Tvang.

Skaberens Kærlighed til det skabte
og Aandens Fryd ved det nye Værk,
som snart skal gro i udkaarne Sjæle,
hvis alt slaar til og vor Tro er stærk.

Bjergprækentexter, som lystig parres med Gækkevers, og Orakelsvar
om Narrens Visdom, som løser Gaaden, imens den kloge tit er en Nar,
Livsparadoxer, som frodigt voxer hvor Græsset gror, og Skæmteord,
som fryder Engle, men fortørner Oxer.

172

Jeg ønsked aldrig at være fejlfri. Jeg tænkte mig,
at det var nok Vaar og Høst at følge en frugtbar Vej.
Den har jeg fulgt gennem alle Tider i alle Bugter
med Bid af Vaarvind, med Duft af Solskin og Drys af Frugter.

Og jeg har drømt, naar jeg forudaned min Drøms Ruin,
en Ven vil komme en Dag - som lægger sin Kraft til min.
Du skal ej djævles med Underværker, til du faar Spleen.
En anden Kæmpe vil siden styrke sin Kraft ved din.

Men slige Kæmper, dem har jeg hidtil for sjælden mødt.
Og til de Undere, vi tror fornødne, vi selv er nødt.

En hellig Digter . . . hvorfor en hellig?
Thi han er én og hver Stund forskellig,
en Brønd, der vælder med Kildevand.
Strø Gift i Brønden, saa Børn og Kvinder,
der læsker sig, visner hen og svinder.
(Saadan er Digteren en farlig Mand).
Men dersom Kilden faar Tid at rinde,
kun faa kan virke, som Kilden kan.

xi **TRE FRANSKE FOLKEVISER**

HYRDINDEN OG KÆRLIGHEDEN

Der højt paa Bjergets Stier
o min Hyrdinde gaar.
Hun synger med sin klare Stemme
og skærmer sine Lam og Faar.

Naar Ulvens Stemme høres,
da ryster hvert Faar i sin Fold.
Men du og jeg, o min Hyrdinde,
er givne Kærlighed i Vold.

Smaa Lam paa Bjergetinde
maa vandre for Ulven i Gru.
Men du og jeg, o min Hyrdinde,
for Kærligheden i vor Hu.

Af Græsset Lammet næres
og Bien af Blomsternes Flor.
Men du og jeg, o min Hyrdinde,
af Suk og længselsfulde Ord.

Der er i Verden vide
tre Ting at have kær:
den gode Vin, lidt Sølv til rede
og din Veninde altid nær.

DEN UNGE VIN

Fem i Flokken, gæve Fyre,
som er kendt i Land og By:
hvis de fra et Værtshus styre,
ind i næste Kro de ty -
aa-aah!
for den unge Vin at drikke,
for at prøve Aarets crû.

"Jøsses!" raaber Kroens Frue:
"Det er unge Mænd af Ry."
"Jøsses!" siger Kroens Terne:
"Jeg vil smage med paa ny."
aa-aah!
for den unge Vin at drikke,
sætte Smag paa Aarets crû.

Aarets Vin og Mand og Kvinde
straalte i en gylden Sky,
men da Gildet skal betales,
var der ikke Tin og Bly.
aa-aah!
178 for den unge Vin at drikke
og for Kanden at forny.

Hidsig raaber Kroens Frue:
"Vi maa tage deres Hat!"
Hidsig raaber Kroens Terne:
"Jeg har Vest og Bukser fat."
aa-aah!
for den nye Vin at drikke
tar vi Pant i Aarets crû.

"Vil I plyndre os til Skjorten,
vi, som drikker Eders crû!"
lo de kaade, unge Svende:
"Giv os heller Nattely."
aa-aah!
for den unge Vin at drikke,
vi gør Plads for Aarets crû!

Deres Skjorter var saa korte,
at en anden vilde fly.
"Himmel!" raabte Kroens Frue:
"Der er noget, jeg maa sy."
aa-aah!
for den unge Vin at drikke
et Par Sting for Aarets crû.

"Himmel!" hviskede Kroens Terne:
"Jeg er ellers ikke sky;
men naar to med fem skal bakse,
blir det Tørst fra Kvæld til Gry."
aa-aah!
for den unge Vin at drikke
og staa Maal med Aarets crû.

"Ræk dem Hatten," sagde Fruen:
179 "Det er unge Mænd af Ry.
Terne, fly dem deres Klæder
og to Kander af vor crû."
aa-aah!
for den unge Vin at drikke
og lidt Spøg i Næ og Ny.

FOLKEVISE FRA BESANÇON

I Besançon den faste Stad
lænket en ung Prinsesse sad,
i Fangetaarnet var hun lagt
for at forglemme Kærligheds Magt.

Da hun har siddet seks Aars Tid,
kom hendes Fader Kongen did.
Goddag, min Datter, naa hvad godt?
Tak, Hr. Papa, det gaar kun saa smaat.

Laan mig, min Fader, nogle Sol,
min Fangevogter er let til Vold.
Min gamle Elskov er nu fjern,
men det er ondt at vænnes til Jern.

Ung og med Minders hede Pust
mærked jeg aldrig Jern og Rust.
Men Fugt og iskold Nattevind
huled mit Bryst og bleged min Kind.

Mens jeg fik Tid at gøre Bod,
visned i Jern min ene Fod.
181 Og fanger mig en syndig Drøm,
den anden Fod er en Ormestrøm.

182

183

xii

184

185

EN SLETTE

Denne Slette er en Slagmark.
Dog der synes ikke Værn og Vaaben,
fuld af hvide Skyer straalér Himlen højt,
fuld af brune eller gule Tuer Jorden
løkker som en Bonde for sin Hest.
Al Ting sunder sig og forbereder sig,
thi hver Fodsbred Jord er mættet med Begivenhed,
sælsomme Indfald, vilde Episoder
skjules i Terrænets mindste Drejning.

MALERIAGTTAGELSE

At Lænestolen, hvor hendes Haandlede har hvilt i Timer!
at hendes Arme og Stolearmene rimer!
at vel forenet og sammenstillet
opstaar en Renhed, selv under Stolen, i Liniespillet
som Digtets Rigdom af lette Stavrim og Assonanser
med kontrapunktiske Støttsteder for Sind og Sanser.
Men naar hun flytter en Haand, et Fodled, oprives Normen,
en Uf reds jagen gaar kryds og tværs og gør Vold paa Formen.
Og hendes Ankler uskyldig korsede med skønne Hæle
forstyrre de under Stolen ansatte Træværk og Pæle.

KATTEN

Ja, en Kat kan føle Lede,
saa den sover Dag og Nat.
Man kan være langt, langt nede,
stundum, selv om man er Kat.

Gør den Spring, som den ej maatte?
Men forleden laa den stiv,
næsten som en druknet Rotte,
drømte selv den mangled Liv.

Og da skal I blive fra den,
den vil ikke kaldes sød,
Eders Støj gør ondt i Katten,
den vil heller ligge død.

MUNDELÆR

"Vi er ikke flittige og vi er ikke dydige,"

sagde Polerersken til sin Søster.
Manden, som høne paa slige Røster -
"I er vist vittige," svarede Manden.

Og de to Søstre saa paa hinanden.
"Vi er ikke vittige," svarte en Søster.
"Men vi er spydige," raabte den anden.

Mennesket greb sig forfærdet til Panden.
"I er ikke vittige, men I er spydige!
Kunde I bare Jert Mundelær lukke!
I tager Vejret fra mig, I smukke!"

"Vi er ikke smukke," bemærkede den ene,
og den anden, den allermest spydige,
afbrød: "Men vi er utvetydige.
Vi er ikke smukke, men vi er utvetydige."

189

FORSPIL TIL EN EFTERAARSUDSTILLING

Skarpe Øjne
(ved Indgangen):

Hver Ting paa sit rette Sted,
sig, hvad gør man i disse Sale?

En Pensel
(rolig):

Det er en Pensels Øjemed at male.

En Stemme
(syngende):

Og hvis en Malende staar bagved,
at lade Farverne tale.

Tre Stemmer
(bag deres Staffelier):

Ikke tale! . . . ikke tale! . . . ikke tale! . . .

Et Opsyn
(nærmer sig fortrolig):

Det gælder om ikke at tale!

Flittig Pause

En glad Palet
(falder pludselig i Sang):

Synge og lyne, byde, befale,
male det straale-gode og gale.

190

Tyssen
(rundt fra Staffellerne):

Ts! ts! ts! ts! ts!

En Paletkniv

(der rasende skraber ud):

Hvem nævnte male? Det frække Ord!
Er der mon nogen herinde, som tror
at han, at han . . . Hvem Søren kan male?

Et Antal Paletknive

(gribes af Panik og kradser i Kor).

En belærende Stemme:

Tag Terpentin og en rigtig Klud,
i Fald der er noget, De skal ha'e ud!

Suk

(rundt om):

Hvem i Alverden kan male?

Læreren

(kommer og korrigerer): (Til En)

De piner Dem vistnok ihjel med Kritiken.

(Til en Anden)

De ofrer stadig for stærkt til Lyriken.
Hold Digteren ude og se paa Tingen . . .

(Til en Tredje)

Hvis en Hest er en Hest, kan det kendes paa Bringen.

(Til en Fjerde)

Ja, ja! Det var ret! Denne Muldjordspude!
Men nu denne Haardhed, som næsten er hoven?

(Til en Femte)

Og dette bestandige Oprør mod Loven . . .
191 Her mangler for Resten i Aar nogle Stude.

(Han gaar til Døren og vinker til Digteren):

Træd ind, Hr. Poet, min Lektie er ude.

Digteren:

Nu, det var godt, De har talt om Stude:
vi tænker os da lidt Vaarbrud foroven
og Gefion, Gudmøens Pisk bag Ploven . . .
Da vil vi med Oksernes Styrke bebude,
og med den Alvor, man forudsætter:
Et malerisk Frembrud og ny Paletter.

Taknemlige Malere:

Det var dog en Gang et oprigtigt Ord.

En Skatteopkræver:

Jeg lægger en Regning paa Deres Bord.

Tre Viskelæder

(afsides):

Naa ta-a-ak!

Skatteopkræveren:

Vil Herrerne mulig betale?

En Stemme fra Paletknivene:

Hvem Søren i denne Tid kan betale?

Skatteopkræveren:

Hvad kan De da?

Den glade Palet:

Synge og lyne, byde, befale,
det straale-gode, det sprøjte-gale.

192 Stemmer fra det stille:

Vi kan formodenlig male!

193

TROEN FRA PROVINSERNE

Der er ingen Troskab saa vild
og saa rørende paa en Gang
som hos Lothringerpigen Johanne,
der blev brændt som Heks i Rouen.

Hun drømmer om Frankrigs Frelse
i sin dunkle Provins og Krog,
før knap hun kan fri sit Skørt for
en næsvis Bondepog.

Hun er den særeste Trolldheks,
der til et helligt Brug
blev ren og jomfruelig udspyt
af Middelalderens Bug.

Der staar hun snørt til Baalet,
hvis Røg svider Øjet i Vand.
For Ild er Johanne ej bange:
hun er selv som et Raab og en Brand.

Det er ingen Synderinde,
der fødes til Døgnets Dynd.
Den Synd, som Johanne har syndet,
har været syvfoldig Synd.

194

TEGNET I SNE

Tegnet i Sne paa den faste Jord
kendte jeg hendes Fødders Spor,
fulgte det flygtige Mærke,
til hvor hun stod i de lette Sko
ude bag snehængte Graner og lo
og lod mig sit Haandtryk mærke.

Dronningestolt er den snehvide Vej,
der hvor Snehvide ventede mig
med mørke Graner ved Siden.
Jeg knæler og kysser den frosne Jord,
som bar hendes flygtige, kyske Spor,
jeg kysser Snehvide siden.

195

DE MANGE SKØNNE

De mange Skønne de slutted
omkring mig en tæt Enceinte.
Hver Skikkelse var som en Højsang,
hvert Ansigt en vittig Pointe.

Men da du paa spankende Fødder
gik frem, tog min Puls til at banke
og Sjælen at sanke de ranke Ord,
som rimer sig let med det slanke.

Min Sjæl er falden i Tanker,
som Manden, der læner sit Øre
op til en høj Telegrafstang:
den sidste Depeche at høre.

196

KVINDEMODEL

Jeg vil prise Eders Fruer, deres Marcipanhuds Fylde,
Jere Dukker af Terracotta! Jeg forstaar og jeg vil hylde
Jert Teaters Første-Dejlige saa ønskværdig ren
og Jer langsomme Gadenymfes unge bønlig Ben.

Mest dog roser jeg den fromme Følsomhed, hvormed vi famle,
ak mod den forlibte Dumhed mine Tanker er graa og gamle,
Tanker, som har favnet Slægters Former, Mennesker, Magt og Men,
skal de Tanker elske en Kvinde, maa hun rumme alt i en!

være ældet i Kløgt som Aanden, med hvis Braadde jeg vil sømme
Tidens Planker til hinanden, ungdomsdyb som mine Drømme,

Kvinde mer end alle Kvinder, mild i Nyden, kæk i Lyst,
hvor en Mands Natur kan aande bredt af sit brede Bryst.

197

DET SLUKTE SLOT

Du flammer som et solrødt Slot,
der knejste i mit Ungdomsland:
med sine Ruders gyldne Brand,

det raaber paa den kække Mand
i Solfalds-Trods og lover godt. . .
Saa bliver det Tusmørke-graat.

Saa staar det der med Taarn og Spir,
men tyndt som klippet af Papir
. . . og du er bleven Askepot . . .

Og du er bleven sprød og skør,
et Genfærd klædt i fejge Slør,
som har forbudne Veje traadt.

Ak ve, ak ve, det slukte Slot!
Det Blændværk fra mit Ungdomsland,
ak ve de gyldne Ruders Brand.

198

DEN FORMLØSE FAUN

Den formløse Faun
vil besnære Kongens Datter,
som har spottet hans Navn.

Se, han danser saa smukt,
naar han svinger Kongens Datter,
fuld af Ridderaand og Tugt.

Se, den formløse Faun!
Gennem Skoven gaar en Latter.
Selv hans Hoved er smukt!

Se, den formløse Faun
vil besnære Kongens Datter,
som har spottet hans Navn.

Og han viser Aand og Flugt,
naar han svinger Kongens Datter,

med en Ridders fine Tugt.

Selv hans Hoved er smukt.
Gennem Skoven gaar en Latter:
Se, den formløse Faun!

Hvor den formløse Faun
lærte Spjæt og Pirouetter,
som nu kommer ham til Gavn,

og hvorfra han tilmed fik
denne Vished, som man gætter
af en Højhed i hans Blik?

199

Ved han Ting, som ingen ved,
som forsoner og besætter
alle - Kongedat'ren med,

Kragen raaber glad sit Navn.
Skoven vrider sig af Latter,
Mus og Frø og Høg og Ravn.

Se, den formløse Faun.
Se, han danser saa smukt!
Skulde han mon ej faa Bugt
med den stolte Kongedatter.

200

MARKETENDERSKENS VISE FRA DEN STORE KRIG

Og alle de tapre elsker jeg,
jeg vil mit Hjerte ej skjule,
jeg elsker dem uden at gøre Skel
baade de blaa og de gule.

Og Musketerene elsker jeg,
min Nutids Musketerer,
saavel Rekrut, som Veteran,
enig og Officerer.

Og alle Husarer elsker jeg,
og Luftkrigens ny Husarer
og Pionerer i Jordens Dyb
og alle en Verdenskrigs Farer.

Og Artilleri og Kavalleri,
dem alle maa jeg love.
Og mangen Nat i en Skyttegrav
vil jeg med Tommyer sove.

Jeg elsker enhver, er han tysk eller fransk,
fra Genua eller fra Schidam;
jeg elsker Serber, Britte og Tzek,
jeg elsker Mennesket i ham.

Ja lige kær, hvad dets Hjemstavn er,
og hvor det gik til Præsten.
Mennesket har for mig sit Værd,
er Mennesket sundt for Resten.

201

Thi Fædreland og Religion
det er kun et Klædningsstykke.
Klædet til Side, at jeg i Favn
kan de nøgne Mennesker trykke.

Et Menneske er jeg, og Menneskehed
jeg giver mig hen med Glæde,
og kan du ej betale straks,
er ogsaa Kridt til Rede.

Den grønne Krans foran mit Telt
tørster af Sol og Brynde,
og i Dag vil jeg skænke Malvasia
af en frisk anstukken Tønde.

(Gendigtet efter Heinrich Heines Lied der Marketenderin. Aus dem dreissigjährigen Kriege)

202

DEN GAMLE HAVN

Loddet er kastet. Vi sætter vor Baad
sindig med Kurs over Havet
hjem til et gammelt, besynderligt Land,
der ligger bag Bølger begravet.

Søen gaar højt. Paa stejlende Skyer
nu Stormens Ryttere stiger,
styrter mod Havet med stor Staahej,
besprøjtet af Havdybets Piger.

Sorte Hætter har Bølgerne paa,
de friske Najader sig vælter,
snart under Maske og snart uden Skjul
skumhvidt med løste Bælter.

Stormen kysser hver Bølgemund,
men intet Tegn til Forsoning,
én Najade faar flænget sit Skørt,
en anden har traadt i sin Skoning.

Bølgen viser sit skummende Bryst
og kan sig ej længer skjule.
Kongeligt er her. Jeg længes selv
efter min Dronning i Thule.

Sort og lav er den Havneplads
og mørk og tumlende Stranden,
alt er til Pas for de Søndagsfolk,
som ærgrer sig over hinanden.

203

Regnen slaar over Bro og Brædt
og over de stridige Nakker.
Regnen flyder om utætte Sko
og fylder de begede Smakker.

Saadan gaar de lidt ældede her
og i den traurigste Gangart,
mange Sjæle med stolt Begær,
som fordum styred paa Langfart.

Regnen springer paa Havnens Vand,
de standser med raadville Tanker
snart ved en rusten Fortøjningsring
snart ved det rustrøde Anker.

Regnvejret mørkner en Dynge Sand,
som ligger ved Bolværkets Ramme,
skinnende hvidt det bragtes en Dag
hertil af Sandmandens Pramme.

Skøn og hvid som en lysende Fragt
af Havsand, der glimrer i Solen,
saadan blev Bruden sin Bejler bragt
og smilte i Brudekjolen.

Solen skinned paa Sø og Strand
og Vinden i Rigningen fløjted,
Tidselblomster og Marehalm
nikked bag Bølgesprøjtet.

Klokke-toner som Planker af Malm
tværs gennem Ætheren trænger
og melder det højt, at den Frøken fra Næs
vil ej være Jomfru længer.

204

HVEDEHØSTEN

Marken staar med sine Hvededynger.
Og ved Hvedens Side stod en prægtig Klinte,
og paa Grøften Tidslen med sit Brus af Løv og Torne.
Henad Engen lyser Svampes Parasoller,
gule, spankende med graa Lameller.

Alle Ting forraader sig og røber sig
til alle Sider med en klar Bevidstheds Viden,
aabner sin Hu og sin higende Rigdom for Dagen,
siddesuden og hvisker længe i Nattens Time.
Solen og Kildespringet, Stjernen og Træet
driver hemmelige Underhandlinger
til stor gensidig Tilfredsstillelse.
Alle Dyr og Væxter, Foreteelser og Arter
gør Ting, der ligner Tegn og Gerninger,
indlader sig paa Forhold og utvivlsomme Sømmensværgelser.
Rundt om dem optræder samlet Albevidstheden.
Alt er midnatsdybt og vil i Morgen
før Klokken Seks blive soleklart.

Kun Mennesket, den løjerlige Snegl,
der vil være alvis,
er tungnem og kan intet fatte.
Og nu er det netop denne ubegavede Tilhører,
hvis Begribelse hele Verden henvender sig til,
som var dette noget vigtigt!

205

DE FARLIGE NYE TIDER

Paa stejle Heste
et Jagttog rider.
Jeg hilser de nye
og farlige Tider!

En Hvirvel af Timer
og dyre Minutter
som krigerske Svende
og blussende Glutter.

En Hvirvel, et Uvejr
af Aar, som gaar under,
og nye Aar, som
mod Undergang stunder,

som hæver sig truende
store mod Rummet,
et eneste Jagtskrig!
og saa er forstummet.

Lad falde, hvad ingen
formaar at bevare!
Jeg priser den nye Tid
med dens Fare.

Ja, midterst i Toget,
hvor Damerne svimler,
mens Rytterne bander
de styrtende Skimler -

206

Før troløse Taaber
sin Hærfører svigter,
Hjærtet sin Herlighed,
Haabet sin Digter,

naar Sammenbrud ventes
og Fodfæstet glider,
da stol paa det ny
i de farlige Tider.

207

12.9.1930 fyldte Sophus Claussen 65, og fødselsdagen blev fejret med udgivelsen af *Hvededynger*, der skulle blive Claussens sidste bog. Den helbredssvækkede digter blev i disse år i betydelig grad hjulpet af den unge cand. jur. og forfatter Hans Kirk, der samtidig var fast medarbejder ved *Lolland-Falsters Folketidende* (1925-1930). Han debuterede som bekendt i 1928 med kollektivromanen *Fiskerne*, og når disse forhold trækkes frem her, skyldes det, at Kirk mht. redigeringen af *Hvededynger* spillede samme rolle som i sin tid Edith Rode med *Danske Vers* - blot blev han betalt for det. Til forskel fra Edith Rode besad Kirk imidlertid ikke hendes sikre fornemmelse overfor det lyriske udtryk, hvad der da også præger bogen. Den består, som *Heroica*, i langt overvejende grad af nyere eller helt nye digte - digte, der kunne kaldes *essensdigte*, idet de som korte, lyriske udbrud præget af en øjeblikkelig given stemning udtaler sig absolut og bestemt på tilværelsens vegne. Der trækkes ikke som tidligere på erindring og fortid, fabelementerne og det dermed forbundne episke foredrag er forsvundet, tilbage står en destilleret stemningskunst, der som påpeget af H. G. Topsøe-Jensen betegner en ny fase i forfatterskabet (se *He VI* 155). Samme kritiker advarede også på skønsom og lidet pegefingragtigt måde mod en tendens mod gådetaleri og manglende selvkritik, idet han var bange for, at SC til sidst kunne *komme til at blæse for lutter døve Ører* - hvad eftertiden vist vil give ham ret i. Citeres eller analyseres digte fra *Hvededynger* er det som oftest de samme få: *Natten og Morgenrøden*, *Høvdingdød*, *Udløbet i Uendeligheden*, *Eleonora Duse* og frem for alt *Digtersfinxen*, alle digte skrevet før 1917.

Det er da også disse digte, anmelderne fremhæver, og er de forbeholdne - hvad de fleste er - går forbeholdet netop på 208 kvantiteten af ubetydelige eller ubearbejdede digte samt på den obligatoriske dunkelhed og uforståelighed.

Hans Brix lagde ud i *Nationaltidende* (Morgen, 9.9.1930, sign. H. B.). Han citerer og nærlæser indledningsdigtet og må konkludere, at han har svært ved at tyde *den Slags Dunkeltale*. Med vanlig sans for ordspillet og apropos *hvededyngerne* undrer han sig over, at SC *anbringer en saa forsvarlig Slaa for Kornkammeret, som Digtet virkelig i sig selv er. Dette er virkelig ikke at sprede Guldkorn*. Indvendingen udvides til at omfatte andre af samlingens digte, men alligevel er HB dog stadig betaget af deres *smukke og særegne lyriske Tone*, der er *uforandret, trods Aarene. Deri er [imidlertid] intet usædvanligt. Alle Digtere med Særpræg danner sig efterhaanden en Teknik, der tillader dem endnu i Alderdommen at efterspille deres Ungdoms Melodier*. Claussens særpræg er her *den virkelige, meget bedaarende Ynde, som hans Manér besidder* - en ynde, som HB senere karakteriserer som *Skønheds-Etik og Nydelses-Religion* - og som han tilsyneladende tager afstand fra. Selv har han dog en rem af huden, når han om *Hendes Kjoler* kan hævde, at der dog er en *Billedvirkning i dem - en Toilettevurdering af megen Forfinelse*. I modsætning hertil ville de fleste erklære digtet for *noget uvedkommende Tøjeri*. Alt i alt forholder HB sig ironisk distanceret til bogen; kun de digte - og især *Høvdingdød* - som er farvet af alderdommens ro og alvor, har han respekt for. Afslutningsvis skal nævnes hans omtale af forsidedekorationen: *en mægtig, saftig skraabrun Piamase, benævnet "litografisk Skitse af S. Claussen: Grubleren"*. Som om der ikke var nok at falde i *Staver over indeni Bogen!*

Forfatteren og kritikeren Olaf Hansen bygger sin anmeldelse i *Aarhus Stiftstidende* (9.9.1930) op over *Digtersfinxen*, der i hans øjne bedre end både Tom Kristensens lille bog om forfatteren fra året før og Ludvig Holsteins artikel i *Tilskueren* (1930, II, p. 204-208) belyser digterens egentlige væsen. Med lån af Holsteins udtryk (der igen er lånt fra Helge Rode) bestemmer han Claussens digtning som *Leg, (. . .) men der er Alvor deri. For Legen er guddommelig, og Digterens Kald er 209 at tjene det guddommelige - det, som ikke alene blev aabenbaret i ham, men som ogsaa Fortiden har set og som Fremtiden skal sande - og han skal bevidne og bevise dets Magt overfor Mennesket*. På dette unægtelig meget høje niveau fastholdes digteren, og det virker derfor som et brat antiklimaks, når OH konkluderer: *Som Kunstner har Digteren ingen Alder. Hans mange forskelligartede Stemninger har alle den samme charmerende Klang - hvorpå slutstrofen i Natten og Morgenrøden citeres*.

Der er også et spring ned til F[rejllif] O [Isens] typiske *Ekstra Bladet*-anmeldelse (10.9.1930), der både understreger bladets "folkelige" tendens ved at tage afstand fra jubilæets mere *officielle Højtideligheder*, *Hvededyngers* statelige udstyr m. m., samtidig med at det antydes, dels at Claussen overvurderes i visse kredse, dels at han overvurderer sig selv. Herudover er der dog *meget smukke Digtninge*, selv om han skal passe på ikke at gøre sig for klog. *Adskillige af Digtene er ogsaa ret svage, og nu og da (. . .) forfalder han til en anstrengt aandfuld Pølsesnak. Men Løvens Klo mærkes paa mange af de fine Blade, en sand Digter, en skælmsk, underfundig, lun Lollik af en Sprog- og Stilkunst, som man uden Forbehold fejrer i sit Hjerte*.

Ovenpå disse tvetydigheder og selvmodsigende postulater er det en lise at læse Otto Gelstedes store og veldokumenterede artikel i *Lolland-Falsters Folketidende* (10.9.1930), overhovedet den mest indforståede og grundige af alle anmeldelserne. *Kurieren i Politiken* (*Hos Sophus Claussen*, 8.9.1927, se s. 59) véd da også, at det i anledning af 40-årsdagen for debuten var meningen, at Haases Forlag skulle udsende *en Monografi om*

Digteren, forfattet af dennes nære Ven og varmeste Profet, Otto Gelsted. Artiklen i *Lolland-Falsters Folketidende* viser, at han kunne have gjort det.

Med udgangspunkt i visse iagttagelser i indledningsdigtet karakteriserer OG tankegangen som enkel som i en verdslig Froprædiken - en Lovprisning af det aabne, avlende Sind, af det almene Samspil og den ligevægtige Kraft, udformet i 210 jævne, men storladne Billeder: Ørkenen og Hvededynger, Træernes Samliv i Skoven, Klodernes dansende Samspil. Grundtvig kunde have arbejdet med nøjagtig samme Billedvalg, et ægte dansk Sindbilledsprog og med samme Tendens. Med en række velvalgte citater og analyser uddybes grundsynspunktet: at der ligger en Salme begravet i Claussens bedste digte, der forudsætter en Menighed, og at det i bund og grund er rimeligt, at Claussen føler, at hans Digtning efter sin inderste Mening hører hjemme i Folket.

Dette er én side ved bogen; en anden er de lyriske Vignetter og Arabesker, der synes udsprunget af flygtige Situationer, og som forudsætter en mere artistisk Kunstglæde hos Læseren. Det kan blive Bagateller, lykkelige Rids, friske og ansporende som Pennekrads af Thorvaldsen. Hvor andre kritikere taler om meningsløshed, fremhæver OG, at Fornuft alene [ikke] gør det, og at det er "Ufornuften, der kan flytte Bjerger". En saadan klog Ufornuft eller ufornuftig Visdom kræver Digteren ogsaa af sin Læser. Disse krav eksemplificerer OG med henblik på områder som sprog, rytme og rim og véd at trække paralleller til så forskellige forfattere som Aakjær, Holstein, Rabelais og Angelus Silesius. Det er ham magtpåliggende at vise, hvorledes hverdagssituationerne udvides, perspektiveres, forbindes med en høj Mening, fordi det enkelte og tilfældige løftes op i en altomfattende, [ofte] næsten mystisk Sfære - ligesom det uforudsigelige, uberegnelige og uhøjtidelige fremhæves som væsentlige kvaliteter ved en række af digtene. Når det stikker ham er han endnu den ungdommeligste Digter i dansk Lyrik og gør ligesom Jens August Schade "Sjov i Danmark".

Til slut pointeres det, at der f. alt det gyngende, glitrende og forbirindende dog altid er et "landfast Punkt" - apropos Udløbet i Uendeligheden med dets heroiske Vilje til af det henflydende Liv (. . .), at uddrage afsluttende Tanker, som er gennemstrømmede af det Uendeliges Bevægelse. Også Digtersfinxen udsiger, at Digteren er én, skønt hver Stund er forskellig (. . .). Enhedstrangen (. . .) giver Udfoldelsen Styrke. Som det var tilfældet med omtalen af Heroica sluttes der således af med 211 en henvisning til enheden i værket; det må have glædet digteren! Fyns Tidende indeholdt næste dag en stor, rosende karakteristik af fødselaren: Sophus Claussen ved Niels Gyde og en kort omtale af Hvededynger ved S. A., der hæfter sig ved, at ikke alle Versene er lige tilgængelige, (. . .) men der er til Gengæld meget smukt, som glæder baade ved sit Indhold og sin Form. Det gælder særligt Digtersfinxen, der fængsler ved sin Blanding, snart af ungdommeligt Vovemod, snart af tredsaarig Vemod.

Samme Glæde føler K[ai] F[lor] i Berlingske Tidende (Morgen, 12.9.1930): den 65-aariges Hvedekorn, spredt i Poesiens Muld, har deres unge saftfulde Grokraft i Behold. KF citerer udførligt fra mangfoldigheden af dejlige, alvorsfulde og lunefulde Vers uden at komme nærmere ind på noget enkelt digt. Han finder forskellige epoker og dermed forskellige temaer repræsenteret i samlingen, men i et ophøjet Øjeblik har han dog følt, at Tiden, om kort eller lang, er intet. Det er blevet til Bogens værdigste og vægtigste Digt "Natten og Morgenrøden", der citeres in extenso.

Chr. Rimestad er også begejstret (Politikens kronik 12.9. 1930), begejstret, fordi Sophus Claussen i modsætning til de fleste ældre medpoeter har forstaaet at holde sin Kunst frisk, fordi han aldrig har skrevet paa Rutine (. . .) han har forstaaet at holde sit Sind frisk. Som belæg for påstanden citeres linier fra indledningsdigtet, der indeholder et Livsfornyelsens Evangelium, samt passager fra Digtersfinxen, der også karakteriserer en anden side hos forfatteren, hvis proteusagtige Væsen umuliggør, at man kan holde ham fast. Samlingen rummer både Bjergprækentekster (. . .) (Teksten er Kærligheden - men ogsaa "Manglen paa Kærligheden"), (. . .) Gækkeversene og Orakelsvarene, og disse Liv sp aradoks er, som fryder Englene, men fortørner Okserne!

Og netop overfor disse "Livsparadokser" må CR melde fra og henregne sig til Okserne. Det gælder elementer, f. eks. i Det regner over Jordens Kugle, Hvordan Tiden bliver mig utro, 212 andre Gækkevers, som aldeles ikke har nogen Mening og en grotesk Ting som f. eks. Hjemme igen.

Ellers er den svorne Claussenentusiast godt tilfreds, både med digte som Tegnet i Sol og Frugtbarhed: Han har ikke i sin Ungdom skrevet yndigere og kyskere erotisk Poesi, som med digte, hvor der anslåes helt andre Toner - nogle har Lyd som et sønderrevet Efteraar, og andre har en Vinternats forstenede Dysterhed. I atter andre blandes skæmt og vemod, men skal han fremhæve et enkelt Digt (. . .) maatte det blive Udløbet i Uendeligheden, der har en forunderlig Musik, der præcist gør Indholdet levende for vor Aand - og blandt de regelmæssige Digte Fra vor Kærligheds Hus. Det er Samlingens mørkeste Digt, og gennem sin Musik suggererer det saa langt mere end det, som det direkte fortæller. Hvad det - og de andre - digte egentlig fortæller, indlader CR sig her som tidligere ikke på; for ham er poesien og skønhedsindtrykket et mål i sig selv, og det er ikke mærkeligt, at Claussen ofte i sine notesbøger må tage forbehold overfor denne æstetikerholdning hos sin beundrer.

Tilbage står fire kortere anmeldelser, alle forbeholdne eller rent negative. *Højskolebladet* har Claussen åbenbart aldrig været god ven med. Oscar Geismar (26.9.1930) lægger således heller ikke her fingrene imellem: først konstaterer han nidkært, at 41 sider i bogen er *blanke*, men *slig Ødselhed* kunne han dog overse, *hvis Hveden ellers var god og gylden*. Det er den bare ikke, *dens Kvalitet er langt under Middelhøst*. Enkelte digte *staar [dog] paa Højde med Sophus Claussens bedre Ting fra de tidligere Samlinger og nærmest sin egen Højde naar han i den dybsindigt dunkle Selvbekendelse "Digtersfinxen"*. Men det kniber med sangen (apropos Esau og Jakob). Til gengæld er der *saa mange flere Ord*. "*Jeg har Ord som Brød i Kurve, dersom Folk vil spise*". *Men det vil Folk næppe*. Dels er digtene ofte meningsløse, dels ofte oplagt ubetydelige. Som eksempel nævnes titeldigtet, som Otto Gelsted jo så god mening i og erklærede for beslægtet med det bedste i den danske salmetradition. Det gør teologen Oscar Geismar ikke: *Man kan ikke med 213 god Samvittighed tilraade nogen at køre saadanne Hvededynger i Lade*.

Fyens Stiftstidendes anmelder Fr. (6.11.1930) har også besvær med bogen: *Som Fødselsdagsbog kan Udgivelsen være rimelig - ellers vel næppe*. Den *lyriske Evne* er dog forbavsende godt bevaret, men *Kvantiteten overgaar [dog] Kvaliteten*. *Digtersfinxen* ses som *Samlingens vægtigste Digt, et Symbol paa Digteraanden, men vanskeligt forstaaeligt, som Claussen som oftest er*. Samme indvendinger har præsten, lyrikeren og salmehistorikeren Anders Malling i *Kristeligt Dagblad* (30.9.1930). Han sætter spørgsmålstegn ved om *disse Tankekorn er nærende Hvede*, klinten og tidslen har unægtelig *kastet deres Frø eller Kim i Hvededyngen*. Alligevel er Claussen en *fortrinlig Lyriker, der kan sine Ting til Fuldkommenhed*, han bruger bare ikke *sine rige Evner paa bedste Maade*. *Han kunde sige sin Tanke tindrende klart (. . .)*. *Men han vil ikke*. Og det ærgrer hr. Malling.

Uklarheden - ordet skal snart ikke nævnes mere - er også en anstødssten for Povl Engelstofts forståelse (*Den nye Litteratur*, 25.10.1930, usign.): bogen er *et Hav af spillende og dybsindig, men ogsaa ofte baade uklar og uformet Underfundighed (. . .)*. *Mesterens Dybsind er ingenlunde altid tilgængeligt for de mange*, og den korte anmeldelse gør da heller ikke noget for at gøre det mere tilgængeligt.

Og hvor er så Claussen henne i al denne tåge? Det har dog tidligere plaget ham dybt ikke at blive genkendt i den skikkelse, han anså for sin egen - og han har da også tidligere hver gang taget til genmæle mod den mest uforstående kritik. Men nu er han tavs og vel træt, hvad samlingens mange vemodigt-resignerede digte bærer vidnesbyrd om. Han har endt sit arbejde og sluttet sin dag - *at gøre Ret og Skel maa blive andres Sag*.

Alligevel findes der en slags svar, blot bliver der svaret på forhånd - måske klog af skade. *Digtersfinxen* er tænkt som en art vejledning for de syv vise på vildveje. Har de undret sig over digterens udvikling og væsen, søger han her at komme 214 dem i møde, ja endog at rive *Bindet fra deres Øjne*. Her - som i *Fabius' Stamtavle fra Foraarstaler* - søger han at besvare spørgsmålet: *Jeg, hvem er jeg?*, og uden at give et sikkert svar klargør han dog så væsentlige sider af sin personlighed og sin kunst, at iagttageren skulle have god mulighed for at kende manden. Beskæftigelsen med iagttagelserne omkring den lange række af værker har desværre vist, at kendt blev han kun momentant, i glimt og på et sent tidspunkt.

215

NOTER TIL HVEDEDYNGER

Hvededynger

M

- NkS 1340, 8°, XVII, 100 (udk. fra 1926)
- NkS 2172, 2°, I, 3a, 1 (avistrykket)
- NkS 2172, 2°, I, 3a, 2-5 (udk.)
- NkS 2172, 2°, I, 3a, 6 (fragment af renskr.)
- A NkS 2172, 2°, I, 3a, 7-10 (udat., usign., rettet renskr., bl.)
- B NkS 2172, 2°, I, 3b, 1-5 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
- C Pol. 6.9.1930

V

A XI, 5: *samle eller sprede* < d. s. < *sprænge eller samle*

II, 3: *gentage* < *gentagende* (+ B)

C Efter titlen: *Digteren Sophus Claussen, som paa Fredag fylder 65 Aar, udsender i Dag en ny Digtsamling, der indledes med følgende Digt:*

L

E&H 41 (Thorkild Bjørnvigs indledning)

Præludium

M

NKS 1340, 8°, XVII, 100 (udførlige udk. fra 1926)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 11-12 (udat., usign. renskr., bl.)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 13-14 (udførligt udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 6-7 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

Talisman, genstand m. magisk indskrift el. billede, der ikke alene beskytter, men også udsender kraftvirkninger *Fylkesmænd*, meningsfæller samlet til kamp for fælles anskuelser *Gud* (. . .), allusion til Jesu ord på korset (f. eks. Mark. 15,34) *Urias*, person i GT (2. Samuels Bog 11), som David på beregning anbragte på en så udsat post under kampen, at han faldt *Satanas*, satan, i GT et af djævelens tilnavne (betyder modstander)

Quod felix

M

NKS 2172, 2°, I, 3a,15 (udat., usign. renskr., bly.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 8 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NKS 1340, 8°, XVII, 100 (udat., usign., rettet renskr., bl., fra 1926. Istf. titlen: *Profetinden*:. Digtet fortsættes m. én str. i udk. Andetsteds i hæftet findes en anden, signeret renskr., hvor *Profetinden*: er streget over. Istf. er tilføjet *Indvielse*)

A *Quod Felix*, *Akademisk Tidsskrift*, 18.6.1926, nr. 18. Numret tilegnet de ny studenter

V

A Titlen < *Indvielse*

K

Quod felix. Københavns Universitets akademiske borgerbrev begyndte med ordene: *Quod felix faustumque sit*, lat. gid det må være til lykke og fremgang; i øvrigt en alm. romersk lykønskingsformel

L

GM151

Roser paa Mos

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 16 (udat., usign. renskr., bly., u. t.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 9 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
NKS 1340, 8°, XVII, 100 (usign. renskr., bl., dat. 27.4. 26, u. t.)

Middagsblund (1924)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 17 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
NKS 1340, 8°, XVI, 93 (udat., usign. renskr., bl., u. t.) 217 NKS 2172, 2°, I, 3b, 10 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

Nathvælv

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 18 (udat., usign. renskr., bly.)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 11 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
C NKS 1340, 8°, XVII, 100 (udat., usign. renskr., bl., fra 1926)

V

A Titlen < *Ungdomsmotiv* (+ C)
II, 2: *for* < *paa*
B Titlen < d. s. < *Ungdomsmotiv*.
II, 2: *for* < d. s. < *paa*
C II,3: *i*, < *i*:
II, 4 < . . . *Der findes ej Kærlighed?*
ikke Geni?
Et par efterfølgende verslinier søger at besvare spørgsmålet: "*Geni hvad er det?*"

K

Kærlighed (. . .) *Geni*, jf. note til *Fa V Cæsarer*

Længsel efter en Skæbne

M

A NKS 1340, 8°, XVII, 100 (usign. renskr., bl., dat. 17.4. 26)
NKS 2172, 2°, I, 3a, 19 (usign. renskr., bly., dat. 17.4. 26, u. t.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 12 (usign. trykms., maskinskr., dat. 17-4-26., senere overstreget)

V

A I. 2: *til* < d. s. < [ulæseligt]
I. 2: *Vagt uden Hvile* < d. s. < *Magt uden Mørket*

Natten og Morgenrøden

M

NkS 1340, 8°, XII, 68 (udførligt udk., dat. 22.12.15)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 20 (udat., usign. trykms., maskinskr., u. t.) 218 NkS 2172, 2°, I, 3b, 13 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

Sakuntala, navnet vel specielt fra H. Drachmanns digt *Sakuntala* i *Ranker og Roser* (1879), mere generelt fra den begejstring, som inderen Kalidasas skuespil *Sakuntala* (o. 400) havde vakt i Europa. Herhjemme overs. 1845. Pigens hjemland er landet nedenfor Himalaya

Lægedom

M

A NkS 1340, 8°, XIV, 75 (usign. renskr., bl., dat. 7.11. 18)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 21 (udat., usign. renskr., bly.)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 14 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

II, 2: *Lemmer < Lænder*

II, 3: *vege Form, vage Form, /var. bløde Væxt < Skønhedstegn*

K

Vestalinden, romersk præstinde for gudinden Vesta, der repræsenterer hjemmets og statssamfundets orden og bestandighed. Af vestalinderne fordredes den højeste grad af legemlig og sjælelig renhed (bl. a. gennem kyskhedsløfte)

Markedet (ml. 1906 og 1911)

M

NkS 2172, 2°, I, 3a, 22-24 (udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 25 (udat., usign. renskr., maskinskr.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 26 (udat., usign. renskr., maskinskr.)

A NkS 2172, 2°, I, 3a, 27-28 (udat., usign. renskr., maskinskr.)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 15 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

219

V

A Titlen < *Karrusel-Tur*. Tilføjet m. bly.: (*Markedsbesøg*) Ml. I og II: (*Dukken sidder paa Hestens Bag, Skørterne strutter mod malet Træ*).

II, 4: *udhyres < d. s. < bestyres*

II, 4: *stort < vildt*

IV og V byttet om. IV omgivet af parentes, bly.

V, 3: *iltre* < *vilde*

VI, 3: *i Flok* < *af Træ*

Morgenprækener

M

NkS 1340, 8°, XVII, 98 (usign., rettet renskr., bl, dat. *Jægersborg 20.9.26*. U. t.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 29 (udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 30 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 16 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

Bjerget, jf. Jesu tale - Bjergprædikenen holdt fra et bjerg i Galilæa (Matt. 5-7; Luk. 6)

Maleren Ludvig Karsten

M

NkS 1340, 8°, XVII, 98 (sign. renskr., bl, dat. *Oktober 1926*)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 31 (sign. renskr., bl., dat. *Oktober 1926*)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 17 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

L. K., no. maler (1876-19.10.1926), jf. *TB 61*

Paris. *L. K.* var bl. a. uddannet i Paris, hvor han opholdt sig 1900-1910 og hvor SC utvivlsomt har truffet ham første gang. Fra 1910 især bosat i Danmark, bl. a. på Skagen, hvad der var medvirkende til at ændre hans Munchinfluerede ekspressionisme til en mere lysflimrende formopløsning. Karsten har malet SC's portræt

220

Digterkultus

M

NkS 2172, 2°, I, 3a, 32 (udat., usign. renskr., bly.)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 18 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NkS 1340, 8°, XVII, 99 (udat., usign. renskr., bl., fra 1926)

K

Pindar (ca. 520-ca. 440 f. Kr.), gr. digter, især korlyriker

Sappho (ca. 600 f. Kr.), gr. digter fra Lesbos

Rapsode, i den gr. oldtid en omvandrede sanger, der foredrog episke digte

Frelser og Forsoners, allusion til Grundtvigs kendte salmeoversættelse: *Hil dig, Frelser og Forsoner!* (*Sang-Værk I*, 1837)

Lazaron (ital.; afledt af Lazarus), fattig el. lurvet klædt person

Billede af den Grublende

M

A NKS 1340, 8°, XVII, 98 (usign., rettet renskr., bl, dat. 20-9.26)
B NKS 2172, 2°, I, 3a, 33 (usign. renskr., bly., dat. 20.9. 26)
C NKS 2172, 2°, I, 3b, 19 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A, B og C:
II, 2: *sét* < *saa*
II, 4 < d. s. < *Perlerne er hans* (÷ B og C)

Ny Fornuft (1926)

M

NKS 1340, 8°, XVII, 98 (usign., udat. renskr., bl.)
NKS 2172, 2°, I, 33, 34 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
NKS 2172, 2°, I, 3a, 35 (udat., usign. renskr., bly., u. t.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 20 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
221

K

Ufornuften (. . .) *Bjerge*, allusion til udtrykket *Troen kan flytte bjerge*, jf. Matt. 17,20

Patricierinde (?)

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 36 (udat., usign. renskr., bl.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 21 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A II, 2: *Hav i Skumring* < d. s. *Ivar. Havets Bræmme*
IV, 2: *vide* < d. s. < *lave*

Frugtbarhed

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 37 (udk., dat. 14.3.13)
A NKS 2172, 2°, I, 3a, 38 (udat., usign., rettet renskr., bl. og bly.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 22 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A II, 1: *Jeg* (. . .) *det* < d. s. < *Hun gik og saa*
III, 3: *retted sig* < d. s. < *rev sig løs*
V, 1: *vi* < d. s. < *hun*
VI, 1: *hun* < d. s. < *jeg*
VI <

*Og da hun segnefærdig øm /var. traet
til sidst hos mig holdt Hvil
med Frugtbarheden i sit Smil
befrugted hun hvert Hegn og Træ
(< har hun befrugtet hvert et Hegn) i flere Mil.*

Taarer og Smil

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 39 (udat., usign. renskr., maskinskr., u. t.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 23 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
NKS 1340, 8°, III, 16 (usign. renskr., bly., dat. 20.10. 1884 (fra den 17.10.))
Pol. 1.1.1927 (Titlen < *Folkevisen*)

222

Nøglen til den ukendte Dør

M

NKS 3633, 4°, III, 2, 35 (udførligt udk. fra o. 1915)
A NKS 2172, 2°, I, 3b, 24-25 (udat., sign. trykms., maskinskr.)

V

A I, 2: *tænkt* < d. s. < *Lyst*
Efter VI er flg. str. overstreget:
da som Dreng jeg næsten havde mistet Traaden halvkvalt mellem Tønder under Flaaden,

Straaletimer

M

NKS 1340, 8°, XIII, 70 (udk. fra 1917)
A NKS 2172, 2°, I, 3a, 40 (udat., usign. renskr., bl.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 26 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

II, 3: *to tavse* < d. s. < *aarvaagne* < *to vaagne*

II, 4: *fromt* < d. s. < *tyst*

Sortner Europa? (?)

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 41 (udat., usign. renskr., bl.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 27 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

II, 3: *bore sig ormesolidt* < d. s. < *bygge*

II, 4: *deres Gang* < *Hul paa Hul /var. en Gang*

Pløjeland (?)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 42-43 (udførligt udk. betitlet *De fire Tider*)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 28 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

Nationaltid. 8.9.1930

223

Hendes Kjoler (ml. 1926 og 1929)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 44 (udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 29 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

Et Digt om et Barn (sommer 1928)

M

NKS 1340, 8°, XVIII, 104 (udat., usign. renskr., bl. og bly., u. t.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 30-31 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

A Pol. 2.12.1928

V

A I, 6 < opdukker hendes vaagne Sans for Livet

Det regner over Jordens Kugle (1928)

M

NkS 1340, 8°, XVIII, 104 (udat., usign. renskr., bl., u. t.) NkS 2172, 2°, I, 3b, 32 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

Nero (37-68), romersk kejser, hvis magtsyge if. kilderne stærkt nærmede sig sindssyge. Striden ml. ham og senatet tilspidsedes, og skønt han var populær hos folket, blev han - efter oprør i visse provinser - erklæret for offentlig fjende. Han flygtede fra Rom og lod sig dræbe af en slave

Coplas (1928)

M

NkS 1340, 8°, XVIII, 104 (udat., usign. renskr., bl.)
NkS 2172, 2°, I, 3b, 33 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

coplas, sp. vers, digt
Kuplet, opr. verspar forbundet v. rim; nu: lille vise m. refræn

Fardag i Pepitas Hjerte (1928)

M

NkS 1340, 8°, XVIII, 105 (1 str. på spansk + u 224 NkS 2172, 2°, I, 2b, 34 (tidsskrifttrykket)
Quod Felix (4. arg. nr. 3) 5.10.1928

K

Fardag, flyttedag for lejere; skiftedag for tyende

Maurisk Motiv

M

NkS 1340, 8°, XVIII, 106 (udk. fra 1928)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 45 (udk. betitlet *Arabiske Sprog*)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 46-47 (udførligt udk.)

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 48-49 (udat., usign., rettet renskr., maskinskr.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 35 (korrekturark til KR)

Kritisk Revy 1928, nr. 4, p. 48

V

A I, 2 < d. s. < *skønt forlængst du er aldeles (trøstet?)*

I, 3 < d. s. < *Elskov har du bortvist fra dit Hjerte,*

II, 3: *i Nøden* < d. s. < *i Nødens Time*

III, 1: ej i ms.

IV, 1: *vilde* < d.s. < ÷

IV, 1: *lyser* < d. s. < *lyser ud af*

IV, 2: *hærgende fra* < d. s. < ÷

IV, 4 < d. s. < *vækker dem paany af deres Kul.*

V, 3: *vel Regnen* < d. s. < *at Regnen falder,*

V, 4 < d. s. < *da jeg ved, jeg dog skal dø af Tørke.*

VII, 4: ej i ms.

VIII, 4: *spurgte hun - -* < d. s. < *Og hun sagde stolt:*

K

hæfte, binde

Regnvejr i Spanien

M

NKS 1340, 8°, XVII, 105 (udk. til *Introduktion*)

NKS 1340, 8°, XVIII, 106 (udk.)

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 50 (usign. renskr., maskinskr., dat. 31 OKT. 1928)

B NKS 2172, 2°, I, 3a, 51-52 (udat., usign. renskr., bl., af - *Regn og Blæst* -) 225 C NKS 2172, 2°, I, 3a, 53-54 (udat., usign. renskr., bl., af - *Altid (. . .) Landet* -)

D NKS 2172, 2°, I, 3a, 55 (udat., usign. renskr., bl. af - *Poetens Vemod* -)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 56-57 (udk. til - *Altid (. . .) Landet* -, V-IX)

E NKS 2172, 2°, I, 3a, 58-61 (udat., sign. trykms., maskinskr.)

F NKS 2172, 2°, I, 3a, 62-63 (udat., usign. renskr., bl., fremmed hånd)

G NKS 2172, 2°, I, 3a, 64-65a (udk., fremmed hånd)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 36-39 (avistrykket)

Pol. 31.12.1928

V

A Et selvstændigt digt, u. t., der består af *Introduktions* 5 str. sm. m. str. III-V fra *Poetens Vemod*. Med bl. deles digtet i to dele og 1. del kaldes - *Introduktion* -. II, 3: *de katolske*: kursiveret i C

C VI-VII: ej i ms.

IX, 1 placeret som sidste I.

D Kun str. I-II

II, 2 < C d. s. < *Solen mangler hele Verden over*

F består af - *Introduktion* - samt str. III-V af - *Poetens Vemod* - under overskriften / *spanske Skind*

G Kladde til F, titel: *Spanske Skind*

K

Maja, SC associerer til den gl. italiske naturgudinde Maja, hvis navn står i forb. m. månedsnavnet maj *Torquemada* (1420-1498), sp. dominikaner og storinkvisitor, der skal have ladet 8000 mennesker brænde *Hannibal* (247-183 f. Kr.), karthagisk feltherre, der først anførte hæren i Spanien, siden - under den anden puniske krig - rykkede ind i Gallien, over Alperne og mod Rom

Carmencita, Carmen (diminutiv)

Alhambra, maurisk borgområde i Granada

Ciganos, gitanos, sp. sigøjnere

Edda, de oldisl. gude- og helte digte

Yankee doodle, populær humoristisk amer. sang, anv. af 226 de eng. tropper under den amer. frihedskrig

Barberen i Sevilla, se note til *PI II Valfart*

Ebro, flod i Nordøstspanien

Guadalquivir, flod i Sydspanien

Islændingen Æren (1926)

M

NKS 1340, 8°, XVII, 101 (udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 66 (udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 40-41 (avistrykket)

Pol. 13.12.1926

K

Gunnar Gunnarsson (1889-1975), isl. forfatter, bosat 1907-1939 i Danmark. De fleste af hans noveller og romaner er skrevet på dansk, men henter oftest deres motiver fra Island. Han er undertiden blevet kritiseret for et mangelfuldt dansk og en usikker stil, ligesom hans danske sprog og delvis kritiske indstilling til forholdene på Island ikke blev udelt værdsat hjemme. SC's digt blev bragt i *Pol.* i anledning af GG's kronik smst. 6.12.: *Sagaen i dansk Dragt* og den dermed forbundne polemik. Kronikken kritiserer de danske sagaoversættelser

ormetunget, hentyder til hovedpersonen i *Gunløg ormstunges saga* (nedskrevet 0.1200), hvor tilnavnet refererer til skjaldens satiriske digte

Uggi Greipsson er hovedpersonen i romanserien *Kirken paa Bjerget I-V* (1923-1928), hvis handling ret nøje følger GG's eget liv

Egill Skallagrimsson, hovedpersonen i *Egils saga* (nedskrevet o. 1230), hvis særprægede digterbegavelse f. eks. kommer til udtryk i digtet *Sønnetabet*, et opgør m. Odin efter hans yndlingssøns død

N. M. Petersen (1791-1862), da. filolog og historiker. Han oversatte de isl. sagaer i *Historiske Fortællinger om Islændernes Færd Hjemme og Ude* (1839-1844)

Olaf Hansen (1870-1932), lærer, forfatter og oversætter af *Den ældre Edda* (1911) og moderne isl. lyrik (1919) 227 *Gospodar* er et slavisk ord m. betydningen herre, hersker; tidl. for fyrsterne i Moldau og Valakiet
Odin, hentydning til et oldisl. gudedigt *Gunlød skænked* - hvor Odin fortæller om sin forførelse af Gunlød, der vogter digtermjøden Odrører. Vha. et bår trænger O. gn. bjerget ind til jættekvinden, og han undslipper siden m. den kostbare drik. (Digtet findes f. eks. oversat i *Den ældre Edda* (. . .) v. Martin Larsen, 1943-1946)

Carlsbergguldet, Carlsbergfondets midler

Dansk Tunge og "exotiske Sympatier" (1926)

M

A NKS 1340, 8°, XVII, 101 (udk.)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 42-43 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

C *Pol.* 2.1.1927

V

A Udk. er henvendt til Gunnar Gunnarsson. I hæftet ses kladder til brev til GG af 7.2.27, der dels belyser SC's selvhævdelse overfor kritik, dels meddeler, at han gerne påtager sig oversættelse af GG's roman *Edbrodre* samt af en saga

B (*Replik* (. . .) *Syden*.) < d. s. < overklæbet: (*Replik til Gunnar Gunnarsson*); note to ej i ms.

III, 9: *Tarent* < *Torent*

C Titlen < *Dansk Tunge*. Manchet og digt citeres:

Forfatteren Gunnar Gunnarsson har i et Interview fremhævet Sophus Claussens nordiske *Islæt* og *Fantasi*, idet han tilføjede, at Soph. Cl. havde været undervurderet paa Grund af sine "exotiske Sympatier".

Vogt dig for Fyldepennene,
for Interviewerne,
faamælte Gunnar fra Island.
Skriv det selv, du søgende, skrivende!
og vi læser Dig gerne.
Røb ikke mundtlig for Journalisten
det, som kan undervurderes,
228 hvis du ej ønsker det tydet
som din Vurdering.

Undskyld mig ikke, Islænding,
for Farter til Seinen og Tiber.
Gør mig til Varg i Veum,
Helligdomsulven -
Alt dette var jeg vant til.
Sky mig som Sydens Vulkaner,
mens jeg ligger i Vand herhjemme
og venter et Solsmil.

Altfor lumpent og længe
saa jeg min Frifærd blandt sjeldne
Digtere, som er døde
(nu er de Frankrig en Stolthed),
smaalig begrebet og tolket
som Eders Ungdomsløjer
midt mellem Sprit og Cythere,
Dette skal, lysmilde Uggi,
nu have Ende.

Dernæst følger str. I, 1-9

Islænding, hvem tør vove
at drømme og snakke daarligt
- som middelmaadige Danske - om dette Værk af en Dansker*
som var min Ungdoms Bedrift?

Gør dig min Munterhed ustemt?
Gav Dig da Galliens Brave
ikke Udholdenheds-Prøver
saa muntre, at selv du blev karsk?

Dernæst følger str. II, 1-10

Men lad dette nu fare.
229 Fyldepennen og Tillid
til en lidt mut Interviewer
afbrød tit før i Dag
Pagt, som var bedre befæstet.
Intervieweren Skylden!
Vi kan kun sige som Vølven
i den nordiske Oldsang:
Ved du mer' eller hvad?

Jeg har anet Værdien,
gemt i din islandske Sprogart
for vor glatkæmmede Danskhed.
Men vil en langhaaret Muse i Danmark
nu skære Haar af sit Hoved
for at sno Streng til din Bue,
naar du er haardest i Nød?
Ved du mer' eller hvad?

Ikke dog er du alene:

Dernæst følger str. III, 1-9

Alting dog samled sig nordvejs,
førend din Moder havde født dig,
ja før den cimbriske Tyr
havde udstødt et Bø,
har jeg drømt om Island.
Dog ikke Avind og Oldtid
er islandsk alene.
Lys-Universet hedder: Dansk Tunge.
Ved du mer' eller hvad?
SOPHUS CLAUSSEN

*

K

Dansk Tunge. Hermed mener SC *de norrøne Tungemaal i deres forskellige Dialekter nu, som for tusind Aar siden* 230 En art fællesnordisk el. skandinavisk (*Brev fra en Falstring til en Islænding, L-F. F. 20.11.1925*) *Ungdomsarbejder, AP og Va* (jf. note i *Pol.*)
Paul Verlaine, se note til *Fa V Vers til de døde Mestres*. 1911 blev et mindesmærke rejst for ham i Luxembourghaven i Paris
hensmuldrede Rige. Der kan f. eks. henvises til polemikken m. Jeppe Aakjær om gallisk ånd (JAa. i *Pol.* 28.10.1907, SC smst. 3.11.1907: Vi) og sammenstødet m. Johs. V. Jensen og dennes tanker om en gotisk renæssance (juli 1907, se DO og BHJ). SC's forestillinger om en ny gotik ses f. eks. *Lø 208 Volve* (. . .), jf. Ældre Eddas visionsdigt *Vølvens spådom*, lagt i munden på en spåkvinde, en sibylle, en volve, der først fortæller om verdens og menneskets skabelse, dernæst om kampe og fjendtligheder og endelig om ragnarok, verdens undergang. En ny verden rejser sig til sidst, men den dystre drage viser sig også på himlen. Visse afsn. kendetegnes af den ildevarslen, gentagne slutningslinie, der her gengives: *Ved du mer' eller hvad? Tarent*, Taranto, havneby i Syditalien, der bl. a. har været under normannisk herredømme GG replicerede m. digtet *Ord til en vred Ven, Pol.* 3.1. 1927

En Prolog til "Frøken Julie" (maj 1926)

M

NKS 1340, 8°, XVII, 100 (udk.)
A NKS 2172, 2°, I, 3b, 44 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
B *Pol.* 14.5.1926

V

B Efter titellinien: *Ved Festen for August Falck og Manda Björling*
1. 7: *vælder < vælder*
1.13: *Mennesken's < Menneskens (+ A) 1.15 < Løbegravs-Pøbel, bestemt til Kanonernes Føde*, 231 l. 16: - *Se < se*
Efter digtet: *N.B. Julie udtales som paa Fransk og Svensk*

K

Frøken Julie, naturalistisk sørgespil af August Strindberg (1888), hvor den unge grevedatter frøken Julie en St. Hansnat drives ind i et kærlighedsforhold til sin tjener Jean, en begivenhed hun kun kan sone gn. selvmordet
Hedvig Amanda (*Manda*) *Björling* (1876-1960), sv. skuespillerinde. Med oplæsningsturneer sm. m. sin mand, skuespilleren og teaterdirektør *August Falck* (1882-1938) har hun i høj grad bidraget til interessen for Strindberg. Digtet blev læst af SC ved en midnatsforestilling i Studentersamfundet

L

E&H 38 (Thorkild Bjørnvigs indledning)

Thøger Larsen

M

A NKS 1340, 8°, XVIII, 106 (udk. og udat., usign. renskr., bl.)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 45 (usign. trykms., maskinskr., dat. 4.6.1928)
C Pol. 9.6.1928

V

A U. t.
II, 1: *Aarhundredet < Det ny Aarhundred*
II, 1: *vil < vilde*
II, 2: *Dyr < Udyr < Løver*
II, 6: *Kerne < Kærne < Undren*
II, 7: *vi < d. s. < jeg*
II, 8: *Sekler < Seklet (+ C)*

K

T. L., se note til *He VI Til Thøger Larsen*

L

Guy-Charles Cros: *Sophus Claussen i Paris* i *Berl.Tid.* 11.4.1932 (kronikken)

Hjemme igen (forår 1898)

M

Acc. 1981/143A (udk.)
NKS 3633, 4°, I, 2A, 36-37 (udk.) 232 A NKS 3633, 4°, I, 5b, 34 (udat., usign., rettet renskr., bl.)
B NKS 3633, 4°, II, 1, 16 (usign., udat., rettet renskr., bl.)
NKS 2172, 2°, I, 3b, 46 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A Digtet er placeret som det første af tre *Troldvers* under titlen *Besøget hos Jættens Enke*. Nr. 2 hedder *Det samme paa en anden Maade* og svarer til *He VI Jeg traf en Skønhed*. Nr. 3: *Det samme paa en tredje Maade* er et Heinecitat: "*Schlage die Trommel und fürchte dich nicht und küsse die Marketenderin!*" ["], jf. s. 247 og By 198

Digtet indledes m. flg. str.:

Hendes Hus har vel været en Nutids-Jættestue; thi Damen, jeg besøgte, var Jættens Enkefrue. Hun gjorde mig med Komplimenter flov, fordi jeg man gie d Hale og Hov.

Efter IV følger en overstreget str., der svarer til VI: *Vi kan jo ogsaa gærne, i Fald De behager, osv.*

Dernæst nedskrives V og digtet afsluttes m. en str., der - fraset 1. linie - er en variant af den overstregede str.:

Jeg blev slet ikke angst. Jeg gør, som hun behager

Hendes Mand var en Jætte. Han holdt et Trælast-Lager.

osv. B I, 1: *Dejligheden < Jættefruen*

I, 3: *hvisked < smilte*

II, 1: *sjælden < vældig*

II, 1: *og elskede mig < jeg elskede ham*

VI ej i ms.

K

Trælastlager, billedet genfindes i den samtidige novelle

Henrik og Henriette i MK

I NKS 1340, 8°, VIII, 38 (jan. 1898) læses: *Trøst dig, min Ven, Livet er snarere for langt end for kort. Og hvis du 233 ikke dør en brat Død altfor ung, skal du nu faa Tid til at blive knækket Led for Led overalt, hvor du er svag og kan knækkes. Vær ikke utaalmodig! Overlad dette Arbejde til Livet selv - det vil ganske sikkert finde dine Sammenføjninger.*" Indl. udeladt

For Fremtidens Aasyn (ml. 1926 og 1929)

M

A Udat., usign. rettet renskr., bl. i Jens Borks eje (se Na I 127)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 47 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

I, 4: *en Opsang < et Oprør*

I, 5: *som smæltet Bly saa < d. s. < mig ungdomsblød og*

I, 6: *paa Gab < d. s. < aabent*

II, 1: *I Haabet < d. s. < Jeg haaber*

II, 4: *Guld (. . .) Foraarspande < d. s. Ivar. Sejersguld Ivar. Guld og Violer om din dejlige Pande*

III, 2: *Kvinde < Jenny*

III, 3 : *var. mit Hovedhaar er graat, mit Skæg forviltret*

III, 4: *for Ivar. paa*

III, 4: *Aasyn Ivar. Vande*

III, 3-4: *var. Du glatter mit Haar og mit Skægs den viltre Tjørn for [som III, 4]*

B I, 4: *en Opsang < d. s. < et Oprør*

III, 2: *Kvinde < d. s. < Jenny*

Pilevejen (?)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 67 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 48 (udat., usign. trykms., maskinskr.) 234 A Udk. og udat., usign., rettet renskr., bl. i Jens Borks eje (se Na I 127)

V

A U. t.

III: *Versparrene ombyttet*

På arket noteret: *I Billedets frie og nøgne Virkelighed*

Godmorgen i Gaarden (?)

M

NKS 2172, 2°, I, 3b, 49 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

Udat., usign., rettet renskr., bl., u. t. i Jens Borks eje (se Na I 127)

Høvdingdød

M

A Usign. renskr., bl., dat. Dec. 1915 i Jens Borks eje (se Na I 127)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 50 (udat., usign. trykms., maskinskr. den ekstra str. overklæbet)

V

A II, 5 < d. s. < og smiler til Dødsuldens Vaar
A + B: efter II:

* * *

*En Høvding - det er intet,
hvis ikke Fyrstemodets Sejr
er Sejr og Frihed for hans Lejr.
En Høvding - det er intet.
Men pris ham stor og kald ham fejr,
i Fald hans Sejersskjorte
er Fest og Fryd for Land og Lejr,
naar Høvdingen er borte.*

K

Skæft, imp. af skæfte, fastgøre odden til en pil

L

E&H 23 (Thorkild Bjørnvigs indledning)
Aage Henriksen: *Den erindrende faun* (1968) p. 191
F. Brandt-Pedersen: *Anvendt metrik* (1970) p. 98 ff.

235

Udløbet i Uendeligheden (sept. el. okt. 1896)

M

A Udat., usign., rettet renskr., bl. i Jens Borks eje (se Na I 127)
B NKS 2172, I, 3b, 51-52 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A I, 1: *Plasket < kun Plasket*
V, 8: *afsluttende kursiveret*

L

BHJ 91

Hvordan Tiden bliver mig utro (?)

M

NkS 2172, 2°, I, 3a, 68 (udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 69 (udat., usign., rettet renskr., bl.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 70 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 53 (udat. usign. trykms., maskinskr.)

Trylleformlen

M

NkS 2172, 2°, I, 3a, 71 (udk.)

A NkS 2172, 2°, I, 3a, 72 (usign. renskr., bl., dat. 1914-15?)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 54 (udat. usign. trykms., maskinskr.)

V

A Titlen < d. s. < *Trylleformlen (Opløsningstegnet)*

II, 4: *Styrkes Skjul er* < d. s. < *Hæders Navn er* < *Styrke maa skjules i*

III, 4: og (. . .) *mod* < d. s. < *naar blot du nævner*

IV, 4: *Pareerne* < *Nornerne*

K

U deis, gr.: ingen; det navn, Odysseus benyttede til at slippe ud af den enøjede kyklop Polyfemos' hule - efter at have blindet ham (*Odysseen IX*, 366 og 408)

Parcerne, skæbnegudinderne, som spinder, udmåler og klipper menneskenes livstråd

236

Rejse

M

NkS 1340, 8°, XVI, 93 (udk. fra 1924)

A NkS 2172, 2°, I, 3a, 73-74 (udførligt udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 75-77 (udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 124 (udk. til A's slutning)

B NkS 2172, 2°, I, 3b, 55-57 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A Digtet afsluttes:

*Toget sydpaa! Her vil vi standse
Det er Danmarks yndigste Vilje.
Det er Nordens sejrrige [?:] Sømod.
Jyden er sejt, naar det tuder og stormer
han kommer med snart i Bil, snart med Stude
gævn ved et Gilde og god paa sin Hede.*

Hovedstaden har hele Aaret
Blomster i Haaret, ej altid (< men sjældent) i Favnen,
synes at smile - men sørger sig øde.
Øboen, Sydboen, solbeskinnet,
blomstrer med Længselsfester i Sindet,
selv naar det regner.

Gamle Folkeslags Vilje (o. 1917 (?))

M

NKS 1340, 8°, I, 3 (udførligt udk.)
A NKS 2172, 2°, I, 3a, 78 (udat., usign. renskr., bl., u. t.)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 58 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
C Ekstra Bl. 29.8.1927

V

C Titlen < *Linier*
I, 8: *blir* < *blev*

Eleonora Duse (aug. 1894)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 79 (sign. afskrift af avistrykket)
A NKS 2172, 2°, I, 3a, 80-81 (kopi af) 82-83 (udat., usign. trykms., maskinskr.) 237 NKS 2172, 2°, I, 3b, 59-60
(udat., usign. trykms., maskinskr.)
NKS 1340, 8°, VII, 34 (*Claras Drømme*, prosaudk.; aug. 1894)
B *Pol.* 11.12.1895
Den italienske sidstelinie er i denne udgave rettet. I originaludg. stod der: *Va, vesti ti da (. . .) sono (. . .)*.
Ligeledes er ordet *così* rettet fra *cosi*

V

A Titlen < *Efter at have sét Eleonora Duse*
B Titlen < *Klæd dig i Rosenrødt! Til Eleonora Duse VI y. Bud < Bud: // - Følg efter mig: Klæd Dig i Rosenrødt!* -
VII, 3: *med dine* < *De samme*
VIII, 1-2 < *Og Sommerfuglen var saa venlig, venlig, at jeg gik efter glad og ufortrøden.*
Klæd Dig i Rosenrødt! + *Klæd Dig i Rosenrødt - thi jeg er Døden* samt sidste linie kursiveret

K

E. D. (1859-1924), ital. skuespillerinde, gæstede dec. 1895 København. SC anmeldte de *Tre Forestillinger* i *L-F. F.* 15.12.1895 (under mærket Antonius), og han vendte siden tilbage til skikkelsen, oftest i forb. m. *Arbejdersken*. Hun omtales kort i en erindring i NKS 1340, 8°, XV, 86 fra 1922-1923
l'amor così gentile, ital. den så blide kærlighed. Udtrykket skal sandsynligvis give mindelser om Dante og Petrarca el. den såkaldte "stil nuovo" tradition
Digtet er en parallel til Claras drøm i *Va* 183-184, jf. Pi II *Nyt Foraar*

L

GM 61
Aage Henriksen: *Det guddommelige Barn* (1965) p. 134 f.

Fra vor Kærligheds Hus (?)

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 84 (udat., usign. renskr., bl.)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 61-62 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

238

V

A U. t.

V, 3: *alene* < d. s. < *der hjemme*

VII, 1: *svimmelt*, <

VII, 5: *noget* (. . .) *Tegn* < ef *Lius* *Tegn*

VII, 8 følges af denne l.:

(*hvor min Kæreste bød mig mit Krus*)

B VII, 1: *svimmelt*, < d. s. < . . . ,

VII, 5: *noget levende* < d. s. < *et Liv* . . .

Digtersfinxen

M

NKS 1340, 8°, XIII, 70 (udk. fra forår 1917)

NKS 1340, 8°, XIII, 73 (udk. fra 1917)

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 88-89 (udat. usign., rettet renskr., bl. og bly.)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 63-74 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NKS 3634, 4°, IV, 5 (diverse prosaudk.)

Udat., usign. fragmenter, bl. og bly. i udgiverens eje

V

A 88: l. 1 tilføjet m. bly.

l. 8: *Løven er mer end* < *var end Løven*

l.11-12 tilføjet m. bly.

90: l. 53-56 tilføjet m. bly. og forsynet m. parentes

l. 53: *Barbarens Styrke* < d. s. /*var Hedenskab* < *Lystenheden*

l. 56 < d. s. < *naar Jakob kendes igen paa Røsten*

92: l. 69: *Men sorgløs* < d. s. < *Med Tiden*

Efter l. 77: som for B

94: l. 95-108 tillagt: *Digteren* (tilføjelse m. bly.)

l. 109-110 tillagt: *Sibyllen* (tilføjelse m. bly.)

95: l. 111: *Dog hvad* < *Hvad*

96: l. 129: *som blev til* < d. s. < *blev Livets*

l.132: *Skaberens* < d. s. < *Kunstnerens*

99: l. 168: *farlig* < d. s. < *pestfyldt*

l. 170: *kun faa kan* < d. s. < *kan ingen*

Efter l.170: som for B. Linien er rettet fra: . . . *hvis 239 Giften ikke er altfor giftig* < . . . *hvis Giften ej er for mægtig* < B-formen

B l. 8: *Løven er mer end* < *Løven var mer end* < *var end Løven*

Efter l. 77 flg. overstregede afsn.:

(*Som Skuespilleren, hvis Nerver sitrer,*

snart fromt som Munken bag Cellens Gitre,

snart vildt ustyrlig - en Jacobiner,

Frihedsrebellen, der aabner Cellen,

hvor Tugthusfangen og Tøsen tviner)

Efter l.110 er der ikke markeret afsn.; først efter l. 112

I. 111: *Dog hvad < d. s. < Hvad*

I. 111-122 markeret (m. skarp parentes) udeladt, hvilket revideres (v. at annullere parentes). Afsn. forsøgt tillagt: *Poeten:*, hvilket streges over. Sidste forhold gælder også afsn. I.143-162 I.170: *kan. < kan*, efterfulgt af flg. overstregede I.: . . . *hvis ikke Giften er overmægtig . . . hvis Kilden kan.*

K

Haanden i Løvens Mund, måske allusion til guden Týr og Fenrisulven og mundheldet: *stikke sit hoved i løvens gab* Britte, jf. Byrondigtet DV IV, overs. af *Beppo*-fragmentet, bd. VIII samt DB, bd. VIII
Galler, jf. AP, overs. af EoF og DS til fr.; Baudelaireovers. i *Fa*, Pariseropholdene (se tidstavlen) etc.

Hunnertoget, jf. Heineoversættelserne, spec. AT, bd. VIII

Attila (d. 453), hunnerkonge, der foretog erobringstogter over hele Balkan og dele af Det vestromerske Rige
graanes af Theori, jf.: *Grå, kære ven, er al teori, men grønt er livets gyldne træ*, Goethe: *Faust* (1790),
Studerekammer II, Mefisto til Studenten (2038-2039)

- *glavind, sværd*

Bukkeskindet, I. Mos. 27, 1-40

Musageten, se note til He VI *Anraabelse*

Bonaparte (. . .). Ingen af de tre personer har nogen 240 direkte eller fremtrædende plads i det lyriske forfatterskab. Beundringen for Napoleon ses tydeligst i *Fa* V *Cæsarer*, *Va* 24 ff. og *Lø* 142-143

Kraftens Spænding, jf. f. eks. begrebets betydning i *Pi* II

Røg og i *Mi* I afsn. VII

Pan, se note til He VI *Hexameter-Hymne* (. . .) m. henvisn.

Bjergprækentexten, se note til *Morgenprækener*

Digtet er egl. udarbejdet som en kommentar til *Fa*, se bd. V s. 125 m. henvisn.

L

EAN 66

GM 138 f.

E&H 37 og 41 (Thorkild Bjørnvigs indledning)

Aage Henriksen: *Det guddommelige Barn* (1965) p. 107 og *Den erindrende Faun* (1968) p. 187

K. Zeruneith: *Den frigjorte* (1981) p. 369

Hyrdinden og Kærligheden (?)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 100 (udat., usign. renskr., bly., fremmed hånd, u. t.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 75 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

K

Emil Telmányi (f. 1892), ungarskdansk violinist og dirigent, bosat fra 1919 i Kbh., gift 1° 1918 m. kunstneren Anne Marie T., datter af Carl Nielsen

Cit. FR 86 og 235 ff.

Den unge Vin (?)

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 101-102 (udat., usign., rettet renskr., bl., fremmed hånd)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 76-77 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

C *Pol.* 31.12.1929 (m. litografi af SC)

Katalog: *De* 4 ÷ 2 + 1 (sm. m. Svend Johansen og 241 Vilhelm Lundstrøm. U. å.). Jan. 1930. Se i øvrigt E&H LIII og 1633

V

A Strofernes sidstelinie var opr. den samme: *for at smage Aarets crû*. fraset VIII, hvor *smage* > *prøve*
V er tilføjet m. SC's hånd
Efter VII flg. overstregede str. :

*Det da meldte Kroens Frue,
"Giv de Herrer deres Hat".
Ternen sagde: "Vest og Bukser!
Ellers fryser de i Nat"
aa-aa-aa-aaah
for den unge Vin at drikke
for at smage Aarets crû.*

VII, 1-2 < d. s. < *Fruen gentog: "Ræk dem Hatten, de staar Maal med deres Ry.*
C VIII, 2 < *Det er unge Mænd af Ry.*

K

Carl Trier Aagaard (1890-1961), cand. pharm., maler *crû*, fr. avl, sort

Folkevise fra Besançon

M

NkS 1340, 8°, XVII, 98 (udførligt udk., dat. 18.9.26. Str. I og II gengivet på fransk. Str. III ses ikke.
Andetsteds i hæftet ses andre udk.)
NkS 1340, 8°, XVIII, 106 (indlagt ark: udat., usign. renskr., bl., fremmed hånd. 11 strofer. Det franske forlæg
betitlet: *La Princesse*)
A NkS 2172, 2°, I, 3a, 103 (udførligt udk.)
B NkS 2172, 2°, I, 3a, 104-105 (udat., usign., rettet renskr., bly., fremmed hånd)
C NkS 2172, 2°, I, 3b, 78 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.
IV placeret som III
V placeret som IV
III placeret som V, 1-2 ombyttet m. 3-4 242 III, 2 < *dermed at mildne Slutternes Vold* < *mod min barske
Vogters Vold.*
Digtet afsluttes:

*Af Kongen hun fik en Tiggerslant,
den gav hun Vogteren i Pant
Han bragte hende da et Brev,
som hendes fjærne Elsker skrev*

B danner forlæg for C, men har to ekstra str. i udkast, hvor det fortælles, at prinsessen får gift, kongen
flygter og elskereren vender tilbage og *lod dirke Kisten op*
Notationen med 4 # i denne melodi forekommer ejendommelig sammenholdt med de to forrige melodiers
enkle og folkelige tonale struktur. Det er naturligst at opfatte melodien i D-dur (2 #) Notationen med 4 # kan
evt. skyldes nedskriverens forsøg på at gengive én fra SC's side bevidst forvrængning el. karikering af
melodien

K

Besançon, by i Østfrankrig
Anna Veibel (1894-1969), pianist og musikpædagog, gift m. den senere kemiprofessor Stig V., SC's første
bibliograf *Sol*, sølvmonet (egl. fra Peru)

En Slette (?)

M

NKS 2172, 2°, I, 3a, 106 (udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 107 (udat., usign. renskr., bly., fremmed hånd)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 79 (udat., sign. trykms., maskinskr.)

Maleriagttagelse

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 108 (sign. renskr., bl., dat. 1929)

NKS 2172, 2°, I, 3a, 109 (udførligt udk.)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 80 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

Ekko, nr. 1, 1.10.1929

243

V

A Titlen < *Stilleben*

K

Stavrim, konsonantrim, overensstemmelse ml. trykstavelsernes forlydskonsonanter

Assonans, vokalrim, overensstemmelse ml. trykstavelsernes vokaler

kontrapunktisk, fortælleteknisk om det forhold, at handlinger, personer el. motiver flettes ind i hinanden i kontrast el. som parallel til belysning af temaer

Katten (?)

M

NKS 3633, 4°, III, 2, 36 (udat., usign. renskr., bl. fra o. 1915. U. t.)

A NKS 2172, 2°, 3b, 81 (udat., usign. renskr., maskinskr.)

V

A II, 4: var. *henstrakt uden Puls og Liv*

III, 2: kaldes < d. s /var. *lyves/være*

Mundelær

M

NKS 1340, 8°, IX, 41 (udførligt udk. fra 1900-1901, bly.)

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 110 (udat., usign. renskr., bl.)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 82 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NKS 2174, 2°, I (*Bogavl*; mod slutn. af fragmentet forekommer ordskiftene)

V

A Titlen < *Mundelæ'r (i den gamle Stad)*

III, 4: *mig* < d. s. < *Fanden*

B Titlen < d. s. < *Mundelær (i den gamle Stad)*

Forspil til en Efteraarsudstilling

M

NKS 1340, 8°, XVIII, 105 (udk.)

NKS 1340, 8°, XVIII, 106 (udførligt udk.)

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 111-113 (sign. trykms., maskinskr., dat. 30 Okt. 1928 Chr. Winthersvej 5) 244 NKS 2172, 2°, I, 3b, 83 (avistrykket)

B *Katalog til Kunsternes Efteraarsudstilling [på "Den Frie"]* 1928.

C *Pol.* 18.11.1928

V

A Titlen < *Forspil*

En belærende Stemme + replik ej i ms.

C Titlen < *Forspil. Til Efteraarsudstillingen i Den Frie.* 1928

K

Gefion, gudinde i nord. mytologi, som m. fire okser for ploven pløjede Sjælland ud af Sverige

Troen fra Provinserne (?)

M

A Udat., usign., rettet renskr., bl. i Jens Borks eje (se s. Na I 127)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 84 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

B Efter V flg. overstregede str. :

*Hun har den Vildskab, som bryder
af Last og af Lænker ud
og raaber: Men I skal tro paa
Himmelens højeste Gud!*

Identisk, ikkeoverstreget str. i A; 1. 3-4 bl. a. rettet fra:
*og raaber for alle Døre
sin Troskab mod Himmelens Gud.*

K

Johanne, se note til *He VI Modellerne*

Tegnet i Sne (?)

M

A Udk. samt udat., usign. renskr., bl. i Jens Borks eje (se Na I 127)
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 85 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

I, 2: *hendes Fødders* /var. *Føddernes fine*
II, 3: *mørke* < d. s. /var. *tavse* 245 Efter II:

*Jeg kysser din Moder, den hellige Jord
jeg kysser din Fod, som har traadt det Spor
Snehvide i Frostnattens Kulde*

L

GM 148

De mange Skønne

M

NKS 2172, 2°, I, 3b, 86 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
A NKS 1340, 8°, IV, 23 (udk. og usign. renskr., bly., dat.14.2.89)

V

A Titlen < *Krig og Fred* < *Fredslutning*

Efter I: *De frygted* (< *Det hjalp*) *ej* (÷ < *med*) *Elskovsviser*,
saa tog jeg paa Vej med at bande.

*Da traadte du af Geledet ud
dine Taarer med mine at blande.*

II, 1: *Men* < *Og*

II, 2: *gik frem*, < *kom nær*,

Efter II - omskrevet af parentes:

*De knejsende Skarer, som mente,
du blot vilde parlamentere,
de ventede sig flove og spurgte til sidst
lidt mygt: om der ikke var mere?*

K

Enceinte, lang fæstningsvold

Kvindemodel

M

NKS 1340, 8°, V, 25 (udk. fra efteråret 1889)

A NKS 3633, 4°, II, 2, 49 (sign. renskr., bl., dat. 8.12.89)

B NKS 2172, 2°, I, 3a, 114 (udat., usign. renskr., bl.)

C NKS 2172, 2°, I, 3b, 87 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A Titlen < *Idealer II*, jf. Fa V *Det nye Gry*

I, 4: *unge bønlig* < *overmægtige* (+ B og C)

II, 1: *vi* < *I* (+ B og C) 246 II, 2: *den* < *Jer* (+ B og C)

II, 2: *mine* kursiveret (+ B)

II, 3: *Slægters* < d. s. < *Slægternes* < *Tidernes*

III, 1: *ældet* kursiveret (+ B)

B Titlen < *Venus fra Louvre* < *Jeg vil prise Eders Fruer*

...

I, 2: *Dukker* < *Frøkner*

III, 3: *mild i Ny den* < *stolt i Alvor*

III, 3: *kæk* < *mild*

K

Terracotta, brændt ler af rødbrun farve

Det slukte Slot

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 115 (usign. renskr., bl., dat. 2. Juni 12)

NKS 2172, 2°, I, 3b, 88 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A U. t.

Digtet fortsættes:

*En slimet Sti, et dovent Vand
Nær Fængselskældres mugne Mur hvor en Prinsesse sad i Bur*

*Og hvad er vrangt? og hvad Natur
Prinsessen paa det høje Slot?
eller Prinsessen
raadnet i sit Bur?
(Prinsessen raadner i sit Bur)*

Den formløse Faun

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 116 (usign. renskr., bl., dat. 3.12. 14)

B NKS 2172, 2°, I, 3b, 89-90 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A V, 2 < d. s. /var. *mens han fører Kongens Datter
op til Dans med Sir og Tugt* 247 VIII, 2 < d. s. /var. *som en Gaade, ingen gætter*
VIII, 3 < d. s. /var. *denne Vished* /var. *Magi i sit Blik*

B V, 1: *Flugt* < d. s. < *Tugt*
V, 1 < d. s. /var. og *hans Tale har en flugt* (+ A)
XI, 4: *stolte* < d. s. /var. *lille* (+ A)

K

Pirouetter, se note s. 66

Marketenderskens Vise fra den store Krig

M

A *Ny Jord* I, 1888, 485-486
B NKS 2172, 2°, I, 3b, 91-92 (udat., usign. trykms., maskinskr.)
Udk. samt dat. renskr. (rettet) i familiens eje (nov.-dec. 1887)
Tekstforlæg: *Lied der Marketenderin (Aus dem Dreissigjährigen Kriege)* fra: *Deutscher Musenalmanach*, 1854;
Elster II, 115-116 (AT VIII indledn. t. noter)

V

A Titlen < *Marketenderskens Sang. Fra Tredivaarskrigen.*
I, 1 < *Og alle Husarer elsker jeg,*
II, 2 < *C jeg elsker Musketerer,*
III: mangler
IV, 3: *i en Skyttegrav < med Artilleri*
IV, 4 < *endnu jeg haaber at sove.*
V, 3 < *Bøhmer, Spanjol og svensk,*
VI, 1: *Hjemstavn < Hjemland*
VII, 3: *Klædet < Dækket*
IX, 2 < *smægter i Solens Brynde.*
(*Gendigtet (. . .)*) < *Heinrich Heine. Paa Dansk ved Soph. Cl.*
B Titlen < *Marketenderskens Vise.*
Efterskriften mangler

K

Tommyer, menige, eng. soldater (jf. da. *Jenser*)
Schidam, Schiedam, nu vestlig forstad til Rotterdam
Malvasia, malvasier, en sød hedvin

248

Den gamle Havn (1889 ??)

M

A NKS 2172, 2°, I, 3a, 117 (udk. til 1. afsn.)
B NKS 2172, 2°, I, 3a, 118 (udat., usign. renskr., fragment, bl.)
C Udat., usign., rettet renskr., bl. i Jens Borks eje (se *Na* I 127)
D NKS 2172, 2°, I, 3b, 93-95 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

V

A Udk. på samme ark som *DV IV Efter Syndefaldet*
B KunXI-XIII

XI, 3: *sin Bejler < ham fordum*

XIII, 3: *Næs < d. s. men tilføjet m. bly. på åben plads.*

Fragmentet fortsættes (m. bly.):

*Nu er Sandet saa tungt og graat
Fortøjningen rusten og irret
Hvor er de Farver, den Duft og Klang,
som endnu i Gaar os forvirred*

*Regnen begynder den ældgamle Havn
og øger særdeles dens Vandstand
Og dersom du ikke kan drukne din Sorg,
saa bær den heller med Anstand.*

C U. t.

Ml. V og VI:

*Længe var Danmark et Kongeland
med Drotter paa alle Næsser
endnu leger den Bondemand
flittig med Konger og Esser.*

*Kongen kørte med fire for
og Stænderne spillede Firkort.
Bonde og Adel, de sidder nu hver /var. de spiller endnu
med Trumfer, de ikke gi'er bort*

*Stolte Ministre, som raadede før,
249 maa nu holde Krostue-Taler
og kives tit i vort Folketing
med Folket om en Daler*

*Tit ved et landligt Træbord de to
spiller det Spil, til de sveder
Spillet om Frihed og Landeret,
der fugtes med salte Eder*

VI, 3: *de Søndagsfolk < to Ægtefolk*

VII, 2: *stridige Nakker < d. s. < begede Smakker*

VII, 2: *var. og imod Aften det lakker*

VII, 3: *flyder om < fylder de*

VII, 4 < d. s. < *imens de to Ægtefolk snakker /var. og væder to stridige Nakker*

VIII, 3: *mange < tvende*

I,, 3: *rusten < d. s. /var. irret*

IX, 4: *det (. . .) Anker < et rustædt Anker*

X, 3: *en Dag < i Gaar*

X, 4: *Sandmandens < d. s. < Landmandens*

XI-XIII ej i ms. Istf. ses flg. verspar:

*Glæd dig over Regnen, du Sjæl,
og bær dine Sorger med Anstand*

D VI, 3: *de Søndagsfolk < d. s. < to Ægtefolk*

VII, 3: *flyder om < d. s. < fylder de*

VIII, 3: *mange < d. s. < tvende*

IX, 4: *det rustrøde < d. s. < et rustent*

X, 3: *en Dag < d. s. < i Gaar*

XI, 3: *sin Bejler < til Manden < ham fordum*

K

Najader, kilde- el. vandnymfer

Skoning, kant, slidrand på tøj (spec. på underkanten af en nederdel)

Frøken fra Næs, udtrykkets konnotationer rimeliggør en sammenligning m. symbolet: *Dronningen i Thule (DV IV)*

Hvedehøsten (10.9.1915)

M

NkS 2172, 2°, I, 3a, 119 (udk.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 120 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

NkS 2172, 2°, I, 3a, 121 (tidsskrifttrykket)

NkS 2172, 2°, I, 3b, 96 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

A *Verden og Vi* 1930, nr. 36

V

A Afsn. ml. 1.12 og 13

K

spankende, flottende sig

De farlige nye Tider

M

NkS 1340, 8°, XVIII, 109 (udk. til de to sidste str.)

A NkS 2172, 2°, I, 3a, 122 (avistrykket)

B NkS 2172, 2°, I, 3b, 97-98 (udat., usign. trykms., maskinskr.)

C NkS 2172, 2°, I, 3b, 99 (korrekturtryk)

D Acc. 1981/1430 (korrekturtryk)

L-F. F. 3.1.1897

V

A VII og VIII ikke i avistrykket, der istf. har flg. str.

*jeg rejser mig, raaber,
skønt Fodfæstet glider:
Hurra for de farlige
nye Tider!*

Nytaarsdag 1897

A følger B, der dog ikke har kursiveringen og dateringen

C + D A og B's slutstr. overstreget og istf. er VII og VIII tilføjet m. bl.

K

Glutter, piger, unge kvinder